

#48

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ • ΜΑΪΟΣ 2011

χρέος μας η
αντίσταση
δυναμή μας η
αλληλεγγύη

ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ
ΕΝΩΣΗ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ ΝΕΩΝ

ΜΗΝ ΚΡΑΤΑΣ ΤΟΝ ΘΥΜΟ ΣΟΥ
ΔΙΑΛΕΞΕ ΖΩΗ - ΟΧΙ ΕΠΙΒΙΩΣΗ
ΕΛΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

☎ 210 3809319 ✉ neolaiasyn@yahoo.gr 🌐 www.neolaiasyn.gr

Τούτο τον μήνα...

Πάντα ο Μάιος είχε πολλές επετείους. Η Εργατική Πρωτομαγιά του Σικάγο το 1886, ο Μάης του '68, ακόμη και η Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Βέβαια, πάντα ακούγαμε και μαθαίναμε πολύ περισσότερα για την τελευταία παρά για τις άλλες δύο, παρότι επηρέασαν περισσότερο τις ζωές μας. Ίσως επειδή θα ήταν επικίνδυνοι οι παραλληλισμοί. Θα έπρεπε να βρούμε ποιος άνοιξε την Κερκόπορτα για να καθούν και αυτές οι μεγάλες "Πόλεις" που χτίστηκαν από τον μεγαλύτερο πόθο των ανθρώπων, από την ανάγκη και την επιθυμία για την κοινωνική απελευθέρωση.

Φέτος έχουμε άλλη μία μαγιάτικη επέτειο. Συμπληρώνουμε ένα χρόνο από την υπαγωγή της Ελλάδας στο «μηχανισμό στήριξης», δηλαδή από την θεσμική εμβάθυνση της Κρίσης στη χώρα. Σε αυτό το χρόνο γίναμε φτωχότεροι σε χρήμα μα πλουσιότεροι σε γνώσεις. Μάθαμε πως η (πολύ ή λίγη) δημοκρατία κάνει κακό στην οικονομία, για αυτό και η Βουλή αποφάσισε πως τα οικονομικά μέτρα δεν θα εγκρίνονται πλέον από αυτήν αλλά αποκλειστικά από τον Υπουργό Οικονομικών. Μάθαμε πως οι εκβιασμοί και η κοινωνική υποταγή ευνοούν την ανάκαμψη, για αυτό και ο πρωθυπουργός απείλησε πως αν δεν κάνουμε δήμαρχο τον κ. Καμίνη θα κάνει εκλογές και θα καταρρεύσει η χώρα. Μάθαμε πως οι κοινωνικές αντιδράσεις δυσκολεύουν την ανάπτυξη, για αυτό και μετά τις μεγάλες απεργίες της Ελλάδας και της Πορτογαλίας τα spreads ανέβηκαν στο ταβάνι. Μάθαμε τέλος πως για την Κρίση φταίμε όλοι. Κι αυτοί που κέρδισαν δισεκατομμύρια και αυτοί που έχασαν τη δουλειά και το σπίτι τους.

Αυτό το χρόνο όμως μάθαμε και πως η πραγματικότητα μπορεί πάντα να μας εκπλήσσει. Οι πρώτοι νικητές της περιόδου του Μνημονίου ήταν αυτοί που ανήκουν στο πιο καταπιεσμένο κομμάτι των εργαζόμενων: οι μετανάστες εργάτες, οι 300 απεργοί πείνας. Ίσως, επειδή ήταν οι μόνοι που δεν μπορούσε να κατηγορήσει ο Πάγκαλος πως «μαζί τα φάγαμε»! Ίσως πάλι επειδή ο αγώνας τους ανέδειξε πεντακάθαρα την ταξική διάσταση της Κρίσης και επέτρεψε σε αυτούς και σε εμάς να μετατρέψουμε την γκρίζα ζώνη του μεταναστευτικού ζητήματος σε πεδίο της πιο λαμπρής νίκης. Η απεργία πείνας μας έμαθε να προσθέτουμε με έμφαση δίπλα στην λέξη "μετανάστες" την ιδιότητα "εργάτες". Μας έμαθε να δίνουμε αγώνες κοινωνικής μειοψηφίας, αγώνες μεταστροφής της κοινής γνώμης.

Μέσα στον χρόνο που συμπληρώνεται αυτό το μήνα υπάρχουν όμως και αγώνες με μεγάλη κοινωνική συναίνεση. Και αυτοί τρομάζουν τους οικονομικά κυρίαρχους και τους πολιτικούς αντιπροσώπους τους ακόμη περισσότερο. Είναι το κίνημα «Δεν Πληρώνω» και ο αγώνας των κατοίκων της Κερατέας. Υπάρχει ένα κόκκινο νήμα που συνδέει αυτούς τους αγώνες με τον προηγούμενο. Όλοι τους έχουν ως βασικό στοιχείο την αμφισβήτηση της νομιμότητας, τον κίνδυνο να κατισχύσει η αποδοχή της κοινωνική ανυπακοής. Το ενδεχόμενο, δηλαδή, να πάρει θέση κυρίαρχης ιδεολογίας η αντίληψη πως ακόμη κι αν είναι τελικώς νόμιμο να πληρώνουμε διόδια υπέρ των κατασκευαστικών εταιρειών, να πίνουμε μολυσμένο νερό και να αναπνέουμε δηλητηριασμένο αέρα και να απελαύνονται άνεργοι εργάτες, δεν είναι καθόλου κοινωνικά συμφέρον και αποδεκτό. Και ασφαλώς οι κυρίαρχοι γνωρίζουν πως ένα κίνημα το οποίο δεν στηρίζεται ανοιχτά και δυναμικά από έναν επίσημο ριζοσπαστικό πολιτικό φορέα, είναι σχεδόν καταδικασμένο να φυλλορροήσει. Για αυτό και στρέφουν με (αστεία, καμιά φορά) μανία τα βέλη τους εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ.

Τούτο το χρόνο μάθαμε και είδαμε πολλά. Τούτο τον μήνα, θα μάθουμε να φέρνουμε ακόμη πιο κοντά την άνοιξη των δικών μας αγώνων. Μοιάζει σαν να μας ζητάει η Ιστορία να φτιάξουμε καινούριες επετείους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πόσες ρωγμές θέλει ένας τοίχος για να σπάσει;	3
Ενάντια στη λήθη	4
Συμπεράσματα και προοπτικές μετά την απεργία πείνας	5
Ο νέος «Νόμος-πλαίσιο» ή το τέλος του δημόσιου δωρεάν Πανεπιστημίου	6
Οι σύλλογοι, οι δομές και η Δημοκρατία	7
Πολεμάμε με τις θέσεις μας τη διάλυση του δημόσιου πανεπιστημίου	8
Οι φοιτητικές εκλογές: άλλη μια μάχη για το δημόσιο Πανεπιστήμιο	9
Συνέντευξη με τον Ευκλείδη Τσακαλώτο	10
«Πυρηνική Ενέργεια: είναι επικίνδυνη, δεν είναι ΑΠΕ, είναι ακριβή και δεν αποτελεί λύση στο ενεργειακό πρόβλημα»	11
Ο εργατικός Μάης του '36	12
Η παρισινή κομμούνα	13
Η ελευθερία της Γερμανός Α.Ε και οι μπάμιες της Καιτούλας	14
Κρατικές επιχορηγήσεις για τα θέατρα: ο πολιτισμός σε «διαβούλευση» στο e - government	15

ΕΚΔΟΤΗΣ

Συνασπισμός της Αριστεράς,
των Κινημάτων
και της Οικολογίας

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

L•PRESS, Ζαΐμν 40, Εξάρχεια
τηλ: 210 8228258

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Τάσος Κούτρας
Ντίνα Τζουβάλα
Μαρία Καλυβιώτου
Ιάσων Σχινάς-Παπαδόπουλος
Πέτρος Δράτσας
Σταύρος Παναγιωτίδης
Σαμιακού Νεφέλη

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Θεμιστοκλέους 52
106 81 Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

210 3809319 (Αθήνα)

WEB:

www.neolaiasyn.gr

BLOG:

<http://enedra.blogspot.com>

E-MAIL: enedra@neolaiasyn.gr

edit@neolaiasyn.gr

Σκηνή 1η: Τετάρτη 9η Μόρτη 2011, Υπατία

Μετά από 44 ημέρες απεργίας πείνας των 300 μεταναστών-εργατών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, η κυβέρνηση συναντά για 2η φορά τους «παράνομους» στο κτίριο μιας αμήχανης «ΠΑΣ(ο)ΚΕ-ΓΣΕΕ» και με νέα βελτιωμένη πρόταση που καλύπτει σημαντικό μέρος των αιτημάτων τους, δίνει την δυνατότητα στους απεργούς να σταματήσουν τον αγώνα τους «με τα χεριά στο χέρι και το κεφάλι ψηλά». Ο Ραγκούσης, ο Λοβέρδος και η Νταλάρα προσέρχονται στην συνάντηση με την «βόμβα λοιμώξεων» χωρίς μέτρα προστασίας, κάτι που θα πληρώσουν το αμέσως επόμενο διάστημα. Ο -μακρύς- δρόμος για την νομιμοποίηση των εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών/τριών-εργατών/τριών στην Ελλάδα άνοιξε...

Πανηγυρισμοί, δάκρυα χαράς, γιορτή, ελπίδα. Νίκη

Σκηνή 2η: Πέμπτη 14 Απριλίου 2011, Άρειος Πάγος

Μετά από δυναμικές κινητοποιήσεις βδομάδων, με συνεχείς δράσεις και συγκρούσεις με την κυβερνητική/αστυνομική καταστολή, έχοντας συνεχώς απέναντι τους την δημοτική αρχή του ΠΑΣΟΚ-ΔΗ.ΑΡ.Ι, που προτιμούσε να τους στείλει τα ΜΑΤ από το να στηρίξει, έστω και συμβολικά, τις κινητοποιήσεις των επί χρόνια εργαζόμενων του δήμου τους, οι συμβασιούχοι επέμειναν στο δίκαιο του αγώνα τους, ένα δίκαιο «πάγιο και διαρκές».

Έχοντας μετατρέψει το Δημαρχείο Αθηνών σε Κέντρο Αγώνα από τις 21 Μαρτίου, οι 2.500 συμβασιούχοι του Δήμου της Αθήνας, άλλα και χιλιάδες Συμβασιούχοι από όλη την Ελλάδα, συγκεντρώνονται στον Άρειο Πάγο, όπου ανακοινώνεται η απόφαση για τις 2 καθαρίστριες του ΟΠΑΠ, που έκαναν αίτηση αναίρεσης της απόλυσης τους το 1998, μετά από 7 χρόνια εργασίας με ανανεούμενες συμβάσεις. Η θετική απόφαση του Αρείου Πάγου για αυτή την περίπτωση εργασιακής ομηρίας και κοροϊδίας, αλλάζει τα δεδομένα σε 30.000 συμβασιούχους που έχουν ήδη προσφύγει στα δικαστήρια. Ο -μακρύς- δρόμος για την νομιμοποίηση χιλιάδων ελλήνων/ίδων εργαζομένων άνοιξε...

Πανηγυρισμοί, δάκρυα χαράς, γιορτή, ελπίδα. Νίκη

Σκηνή 3η: Δευτέρα 18 Απριλίου 2011, Κερατέα

Μετά από 128 (!!) μέρες δυναμικών και ανυποχώρητων κινητοποιήσεων των κατοίκων της Κερατέας και των γύρω περιοχών (με σημείο έναρξης στις 11/12/2010) απέναντι στην κυβέρνηση των εργολάβων, στα ΜΑΤ και στους ασφαλίτες που συμπεριφέρονταν ως στρατός κατοχής, η κυβέρνηση ζήτησε «ανακωχή». Με -εν τω μεταξύ- δύο δικαστικές αποφάσεις κατά της κατασκευής ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ που απαγόρευαν κάθε εργασία στον χώρο, με αντι-προτάσεις και τεκμηριωμένη επιστημονική κριτική κατά του «φιλικού προς τους επιχειρηματίες» Περιφερειακό Σχεδιασμό για τα απορρίμματα της Αττικής (ΠΕΣΔΑ) που δεν συγκίνησαν την «κυβέρνηση της νομιμότητας», ο αγώνας των κατοίκων της Κερατέας και όλου του Δήμου Λαυρεωτικής δικαιώνεται. Σε συνάντηση της δημοτικής αρχής με τον Παπουτσή, ανακοινώνεται η απόσυρση των ΜΑΤ από την περιοχή με επίσημη αιτιολογία την ανάγκη να υπάρχει «κοινωνική ειρήνη» τις ημέρες του Πάσχα, παρόλο που η κυβέρνηση δεν έδειξε αντίστοιχα «χριστιανικά» αντανάκλαστα για τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά, που οι κάτοικοι τα πέρασαν στα μπλόκα.

Με «λάφυρα» τα μηχανήματα της J&P Αβαξ (συμφερόντων των Κύπριων επιχειρηματιών Ιωάννου-Παρασκευαΐδη), όπου παραδόθηκαν στην δημοτική αρχή για φύλαξη και με το σχέδιο της κυβέρνησης για εγκατάσταση ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ να συντρίβεται, θα ξεκινήσει διάλογος με βάση την αντιπρόταση του Δήμου Λαυρεωτικής, που προβλέπει εγκατάσταση εργοστασίου διαχείρισης απορριμμάτων μόνο της ευρύτερης περιοχής, πιθανώς με τεχνολογία αεριοποίησης, σε οικόπεδο ιδιοκτησίας του, εντός του Βιομηχανικού Πάρκου Κερατέας.

Εν τέλει, η μόνη χωμάτερη που άνοιξε την περίοδο των κινητοποιήσεων ήταν αυτή που τα ΜΑΤ δημιούργησαν, παρασιτώντας επί 100 και πλέον μέρες στο Οβριόκαστρο, γεμίζοντας με σκουπίδια την περιοχή πέριξ του «στρατοπέδου» τους. Ο μακρύς δρόμος της ορθής αντιμετώπισης των οικολογικών προβλημάτων και του σεβασμού στους αρχαιολογικούς χώρους, κόντρα στην «μαυροπράσινη» ανάπτυξη αγορών και επιχειρηματικών σχεδίων σε περιβαλλοντικά ζητήματα, άνοιξε...

Πανηγυρισμοί, δάκρυα χαράς, γιορτή, ελπίδα. Νίκη

Έχει συμπληρωθεί πλέον ένας χρόνος από τότε που η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ υπέγραψε την δανειακή σύμβαση με Ε.Ε.-Ε.Κ.Τ.-Δ.Ν.Τ, το περίφημο «Μνημόνιο». Όλο αυτό το διάστημα, οι διάφορες κοινωνικές και πολιτικές αντιστάσεις που προέκυψαν απέναντι στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και την συμμαχία των προθύμων της (ΛΑΟΣ, ΔΗ.ΣΥ, ΔΥ.ΑΡ.Ι) και την προσχηματική αντίθεση της ΝΔ, βίωσαν την σιδηρένια αποφασιστικότητα της πιο ταξικής κυβέρνησης μετά την χούντα, βίωσαν το Κράτος Έκτακτης Ανάγκης που με πρόσχημα την κρίση των δημοσίων οικονομικών, προσπάθησε με την βία ή/και με την συναίνεση να αποδιοργανώσει κάθε αντίδραση, να σιγήσει κάθε φωνή διαμαρτυρίας.

Παράλληλα, όλοι αυτοί που σήμερα αγωνίζονται για αξιοπρέπεια ένωσαν στο πετσί τους την αηδιαστική και διχαστική πολιτική των επονομαζόμενων ΜΜΕ, που στην πραγματικότητα αποτελούν τα παράνομα, μεταμφιεσμένα και ανεξέλεγκτα παραρτήματα δημοσίων σχέσεων μια παρέας «εθνικών επιχειρηματιών», που για χρόνια έχουν καταλάβει τις δημόσιες ραδιο-τηλεοπτικές συχνότητες και βαφτίζουν ως ενημέρωση, την προστασία των εταιρικών συμφερόντων τους.

Σε γενικές γραμμές, σε αυτούς τους 12 μήνες σκληρής και μεθοδικής επίθεσης του αστικού συνασπισμού εξουσίας, στους αγώνες, στις κραυγές, στα επιχειρήματα, στα συναισθήματα και στα βιώματα των υποτελών τάξεων έλειψαν δύο λέξεις-νοήματα: Νίκη. Ελπίδα. Δύο λέξεις που όταν ενωθούν μετατρέπονται σε καύσιμη ύλη για τους αυριανούς ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες που το κεφάλαιο τόσο φοβάται. Αυτό διότι σε μια ταξική κοινωνία και ειδικά σε περίοδο κρίσης/αναδιάρθρωσης, η ελπίδα των από πάνω γίνεται ο φόβος των από κάτω.

Στα 3 παραδείγματα που είδαμε πιο πάνω, ο φόβος με την ελπίδα άλλαξαν στρατόπεδο, η πλοκή του έργου παρουσίασε μια αναπάντεχη τροπή. Η απερ-

για των μεταναστών-εργατών αποτέλεσε την πρώτη σημαντική νίκη μας και την πρώτη σημαντική ήττα τους. Η απόφαση του Άρειου Πάγου, μια «αναπάντεχη» όπως την χαρακτήρισε το ανεπίσημο Γραφείο Τύπου του ΠΑΣΟΚ, τα Νέα, θετική γνωμάτευση, κράτησε ζωντανή την ελπίδα -άρα και τους αγώνες- για χιλιάδες εργαζόμενους/ες. Τέλος στην Κερατέα, το κράτος των επιχειρηματιών ζήτησε ανακωχή.

Θα τους την δώσουμε;

ΣΙΟΥΤΑΣ ΗΛΙΑΣ

ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΑΣ 300 -
ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΟΙ -
ΚΕΡΑΤΕΑ

**Πόσες ρωγμές
θέλει ένας τοίχος
για να σπάσει;**

Ενάντια στη λήθη

Η σημασία της απεργίας πείνας των 300 μεταναστών σαν φάνηκε και από το αντίκτυπο που είχε στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό της χώρας. Από τη μια, η μαζικότητα της απεργίας, η καθαρότητα των αιτημάτων αλλά και του πολιτικού πλαισίου που τα συμπλήρωνε, τροφοδότησαν ποικίλες απόψεις επί του θέματος τόσο από μεριάς του αστικού μπλοκ (ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, ΛΑΟΣ, ΜΜΕ κλπ). Απ' την άλλη, ενδιαφέρον έχουν και οι αντιδράσεις από τη μεριά της Αριστεράς. **Περαιτέρω, η διάρκειά της και η αποφασιστικότητα των ίδιων των απεργών ήταν τα στοιχεία εκείνα που οδήγησαν στη μετατόπιση των ίδιων αυτών θέσεων προς τα μια ή την άλλη κατεύθυνση.** Έχει, λοιπόν, ιδιαίτερο ενδιαφέρον να δούμε με ποιο τρόπο τοποθετούνταν γύρω από τη ζήτημα τόσο τα πολιτικά κόμματα όσο και τα διάφορα ΜΜΕ τα οποία ασχολήθηκαν με αυτό.

Δεν προκαλεί περιέργεια το γεγονός ότι οι πρώτες μέρες της απεργίας πείνας χαρακτηρίστηκαν από την έντονη αντιπαράθεση γύρω από το Πανεπιστημιακό Άσυλο και τα «γεγονότα της Νομικής». Η στοχοποίηση του Ασύλου ως άντρο ανομίας και μήτρα κάθε «αντικοινωνικής» συμπεριφοράς φάνηκε ότι βόλευε τόσο την κυβέρνηση όσο και τη συμμαχία της με ΝΔ και ΛΑΟΣ (οι οποίοι μάλιστα έκαναν λόγο για κατάργηση του Ασύλου), ώστε να ξεπερδύουν με την απεργία κι ότι αυτή θα μπορούσε να σημάνει, χτυπώντας τη εν τη γενέσει της και μάλιστα χωρίς αυτή να πάρει διαστάσεις. Συμπαραστάτες τους σε αυτήν την προσπάθεια τόσο η Δημοκρατική Συμμαχία της Ντόρας Μπακογιάννη όσο και η Δημοκρατική Αριστερά του Φώτη Κουβέλη.

Περί υποκίνησης και άλλων δαιμονίων.

Κεντρικός πυρήνας των τοποθετήσεών τους ήταν η καταγγελία της «υποκίνησης» των μεταναστών από την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης η οποία και ήταν «υπεύθυνη για την καταπάτηση του Ασύλου». Χαρακτηριστική σ αυτή την κατεύθυνση δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου Γιώργου Πεταλωτή, όπως καταγράφεται στο Βήμα την 28/01/2011: «Από την αρχή της κατάληψης της Νομικής Σχολής από ομάδα μεταναστών, καταγγείλαμε ότι **κάποιοι επιχειρούν εκμεταλλεύμενοι τους ίδιους τους μετανάστες να οδηγήσουν σε αδιέξοδες καταστάσεις για δικά τους οφέλη**».

Μετά την έξοδο των μεταναστών από τη Νομική και τη μετεγκατάστασή τους στο κτίριο της Υπατίας, άρχισε να ανοίγει το πραγματικό ζήτημα της απεργίας πείνας και του αιτήματος των μεταναστών για νομιμοποίηση. Η κουβέντα για το Άσυλο πλέον είχε καταλαγιάσει και άρχισε μια νέα αντιπαράθεση σχετικά με το ποια θα είναι η απάντηση της κυβέρνησης στο αίτημα αυτό.

Αρχικά, η κυβέρνηση κράτησε μια μάλλον αδιάλλακτη στάση, δηλώνοντας σε όλους τους τόνους, μέσω του υπουργού Εσωτερικών Κου Ραγκούση, ότι μαζική νομιμοποίηση μεταναστών δεν πρόκειται να γίνει.

Ωστόσο, καθώς περνούσαν οι μέρες και δεδομένης της αποφασιστικότητας των απεργών να φτάσουν ως το τέλος τον αγώνα τους, άρχισε να ανοίγει ένα διαφορετικό ζήτημα, αυτό της «ανθρωπιστικής κρίσης» και το πώς θα μπορούσε να αποφευχθεί η απώλεια ανθρωπίνων ζωών. Πρώτος ο υπουργός Εθνικής Άμυνας Ευάγγελος Βενιζέλος δήλωνε πως «σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να βρεθούμε στο τραγικό σημείο της απώλειας ανθρώπινης ζωής». «Θα ασκήσω την όποια πίεση μπορώ να ασκήσω στους αρμόδιους συναδέλφους μου για να αποτραπεί πάση θυσία και πάσει δυνάμει αυτό το ενδεχόμενο, διότι μπορεί να σηματοδοτήσει εξελίξεις οι οποίες δεν βοηθούν σε τίποτα τη χώρα, την οικονομία και τη λειτουργία του δημοκρατικού μας πολιτεύματος» (Το Βήμα 03/03/2011) **Τοποθετήσεις σαν κι αυτή άρχισαν να δημιουργούν τριγμούς στο εσωτερικό της κυβέρνησης**, η οποία προσπάθησε να τους ξεπεράσει αναπαράγοντας τη ρητορεία περί υποκίνησης των μεταναστών και στρέφοντας τα βέλη προς την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης με τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο Κου Πεταλωτή να δηλώνει πως η κυβέρνηση «δεν θα επιτρέψει σε κάποιους να χρησιμοποιούν αυτούς τους ανθρώπους που έχουν προβλήματα, που έχουν τον πόνο τους, που γίνονται όμηροι κάποιων πολιτικών επιδιώξεων (Το Βήμα 03/03/2011)

Παράλληλα, τα ΜΜΕ αναπαράγοντας εικόνες και ρεπορτάζ από το κτίριο της Υπατίας συνέβαλαν στη δημιουργία του κλίματος «ανθρωπιστικής κρίσης» χωρίς όμως να αγγίζουν την ταξική υφή των αιτημάτων του αγώνα των μεταναστών και συνεχίζοντας πιστά τη

φιλολογία της κυβέρνησης περί υποκίνησης και ελέγχου της απεργίας από την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης.

«Με δυσκολία κινούνται πλέον οι 237 λαθρομετανάστες που βρίσκονται στην πέμπτη εβδομάδα της απεργίας πείνας στο μεγάρο «Υπατία»... Μιλούν μεταξύ τους για τα κιά που έχασαν, οι πιο εξαντλημένοι διακομίζονται σε νοσοκομείο κι ακούγοντας τις εξελίξεις στη Β. Αφρική και το ενδεχόμενο μεταναστευτικού κύματος, αντιλαμβάνονται ότι η υπόθεσή τους καθίσταται πιο σύνθετη» διαβάζουμε στην Καθημερινή στο φύλλο της 27/02/2011.

Υπάρχει τέλειο επικοινωνιακό σχέδιο από τις οργανώσεις που βρίσκονται πλάι στους αλλοδαπούς. Αφού τράβηξαν την προσοχή με το πανεπιστημιακό άσυλο, αφού σκόρπισαν τον φόβο μιας επανάληψης Δεκεμβριανών, τώρα παρουσιάζουν στα μίντια επιλεγμένους απεργούς πείνας. Εκείνους που μπορούν να στηρίξουν το σενάριο των ενσήμων που δεν κολλήθηκαν. Όταν πάλι η επικοινωνιακή στρατηγική το απαιτεί, δεν υπάρχει πρόβλημα να συρθεί ένας άνθρωπος ως το δημαρχιακό μεγάρο για να τον δείξουν οι κάμερες να λιποθυμάει. (Το Βήμα 27/02/2011)

Η απεργία πείνας αντιμετωπίζεται, κατεξοχήν, με ανθρωπιστικούς όρους τόσο από πλευράς κυβέρνησης όσο και από τα μέγαρα μέσα της χώρας, προκαλώντας σύγχυση μάλιστα του αιτήματος των απεργών για εργασιακά δικαιώματα με το αίτημα άλλων ομάδων μεταναστών για πολιτικό άσυλο. **Από την άλλη οι ίδιοι οι μετανάστες υπέγραψαν τις ανακοινώσεις τους ως «μετανάστες-εργάτες» ενώ καθιστούσαν σαφές πως η κινητοποίησή τους έχει ξεκάθαρα ταξικό χαρακτήρα** καθώς αποτελούν το πιο σκληρά εκμεταλλεύμενο κομμάτι της ελληνικής εργατικής τάξης.

Αυτό είχε σα συνέπεια να ανοίξει σιγά σιγά και η συζήτηση για το πραγματικό ζήτημα των εργασιακών δικαιωμάτων και της νομιμοποίησης των μεταναστών. Στις 18/02/2011 ΤΑ ΝΕΑ έγραφαν: Σύμφωνα με την υφυπουργό Εργασίας, στο πλαίσιο της επεξεργασίας που έχει γίνει εξετάζεται η μείωση του αριθμού ενσήμων που ειδικά σε ορισμένες κατηγορίες μεταναστών είναι αδύνατο να συγκεντρωθούν». Η διαδικασία αυτή θα αποτρέψει να εκπέσουν της νομιμότητας μετανάστες που λόγω της οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα έσοδα, ενώ στη βάση αυτή μελετώνται και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούσαν να ενταχθούν στη ρύθμιση και οι αλλοδαποί που απώλεσαν ήδη τη νόμιμη άδεια διαμονής εξαιτίας των ενσήμων. (ΤΑ ΝΕΑ 18/02/2011)

Φτάνουμε έτσι στη λήξη της απεργίας πείνας και στην υιοθέτηση από μεριάς της κυβέρνησης των αιτημάτων των μεταναστών. **Η εξέλιξη αυτή ξεσηκώνει θύελλα αντιδράσεων από στελέχη της ΝΔ και του ΛΑΟΣ που κά-**

νουν λόγο για οπισθοχώρηση της κυβέρνησης και παράδοσή της στον εκβιασμό των απεργών.

Παρόμοια τοποθέτηση έχουν και διάφορα ΜΜΕ που κάνουν λόγο για **αδύναμη κυβέρνηση**: «Ο τραγελαφικός τρόπος που έληξε η απεργία πείνας στην Υπατία, με τους μετανάστες να πανηγυρίζουν και τον κ. Γ. Ραγκούση να τους εγκαιρεί οργισμένος επειδή ήταν... χαρούμενοι, αποτελεί μια

πρώτη τάξεως απόδειξη του αλλοπροσάλλου τρόπου που λειτουργεί πλέον η κυβέρνηση». (Καθημερινή 13/03/2011)

Η κυβέρνηση απαντά προσπαθώντας με κάθε τρόπο να «μειώσει» την επιτυχία της απεργίας. «Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ αντέτεινε σε έντονο ύφος πως δεν έγινε καμιά παραχώρηση, ότι η κυβέρνηση κινήθηκε με βάση την προστασία της ανθρώπινης ζωής και σύμφωνα με τον νόμο και μόνον για ανθρωπιστικούς λόγους παρέσχε τη δυνατότητα στους συγκεκριμένους μετανάστες να επισκεφθούν εφόσον το επιθυμούν τους οικείους τους. Και πρόσθεσε με νόημα: «Εάν κάποιος ήθελε νεκρούς ή μαζική νομιμοποίηση, απογοητεύτηκαν». (ΤΑ ΝΕΑ 10/03/2011)

Τέλος, έχει σημασία να δούμε και τη στάση των κομμάτων και των οργανώσεων της Αριστεράς σχετικά με την απεργία πείνας.

Από τη μια η Νεολαία Συνασπισμού και ο Συνασπισμός στάθηκαν εξαρχικές αλληλέγγυοι στον αγώνα των μεταναστών, ενώ η Αριστερή Ενότητα στα Πανεπιστήμια ήταν εκείνη η πολιτική συλλογικότητα που άνοιξε το ζήτημα στους φοιτητικούς συλλόγους συγκεντρώνοντας αποφάσεις συμπαράστασης στον αγώνα των μεταναστών από ΔΣ και Γενικές Συνελεύσεις συλλόγων.

Αριστερά για τον αγώνα των Ελλήνων (:)

Δυστυχώς, όμως, δεν ήταν ίδια η στάση όλης της Αριστεράς. **Το ΚΚΕ, κατά τη διάρκεια της των γεγονότων της Νομικής αναπαρήγαγε την κυρίαρχη αντίληψη περί «υποκίνησης»,** ενώ κατέληγε στο ότι η εγκατάσταση των μεταναστών στο κτίριο της Νομικής με τα επακόλουθά της αποτέλεσε ζημιά στο εργατικό και λαϊκό κίνημα.

«Γιατί οργάνωσαν όλη αυτήν την επιχείρηση μεταφοράς και εγκατάστασης των μεταναστών και γιατί στους συγκεκριμένους χώρους, δη-

λαδή στα Πανεπιστήμια; Τι επιδιώκουν εκείνοι που εκθέτουν τους μετανάστες σε σοβαρούς κινδύνους; Γιατί τους μετέφεραν στο συγκεκριμένο πανεπιστημιακό χώρο;» Αναρωτιέται ο συντάκτης του Ριζοσπάστη και συνεχίζει: «Από την πλευρά της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, τα ερωτήματα πρέπει να είναι τα εξής: Ποιον ωφελεί αυτή η πραγματικότητα που πήγαν να διαμορφώσουν; Αντικειμενικά, κάνει τεράστια ζημιά στο λαϊκό κίνημα, ενισχύοντας το σύστημα.»

Από την άλλη, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ αλλά και συμμαχίες του ΣΥΡΙΖΑ κινούμενες κι αυτές στο ίδιο μήκος κύματος με το ΚΚΕ, υιοθέτησαν τη θεωρία της υποκίνησης ενώ ταυτόχρονα υποβάθμιζαν το ζήτημα της απεργίας πείνας με τη λογική ότι η Αριστερά έχει άλλες προτεραιότητες.

«Είναι αποδεκτό ένα φόρουμ αλληλεγγύης και κάποιες ομάδες του αντιεξουσιαστικού χώρου να **πατρώνουν** τους μετανάστες σε μια τόσο σοβαρή πολιτική ρήξη, που είναι βέβαιο ότι θα θέσει ζήτημα πανεπιστημιακού ασύλου στην ημερήσια διάταξη; Σε κάθε περίπτωση, θα ήταν πολιτική αυτοκτονία για την Αριστερά, αν τους κρίσιμους αυτούς μήνες που κορυφώνεται η ελληνική τραγωδία του μνημονίου και της χρεοκοπίας, εγκατέλειπε τις αποφασιστικές προτεραιότητες του κοινωνικού και πολιτικού αγώνα- απεργιακού αγώνες εναντίον του μνημονίου, «δεν πληρώνουμε», χρέος, ευρώ κλπ- και εγκλωβιζόταν σε έναν ανάπηρο «αντιφασιστικό- αντιρατσιστικό» αγώνα, στο γήπεδο που έχει επιλέξει ο ταξικός της αντίπαλος.» (Π. Παπακωνσταντίνου στέλεχος ΑΝΤΑΡΣΥΑ).

«Η πρόσφατη πρωτοβουλία έδειξε ότι εκ των πραγμάτων έχει άλλες προτεραιότητες, ότι αγνοεί τη σπουδαιότητα της κινητικότητας και της διαθεσιμότητας που έχει εκδηλωθεί γύρω από μαζικά κινήματα, γύρω από συνολικές προτάσεις και συναθροίσεις... Μόνο που στην πράξη έδωσε μεγάλο και πολλαπλό δώρο στην αντίπαλη πλευρά. Να πούμε και «μπράβο» από αλληλεγγύη στο λαθεμένο πολιτικό σχέδιο, στην πολιτική ανεπάρκεια, στην επιπόλαια (ήπια έκφραση) πράξη; «Όχι άλλο κάρβουνο!» (Ρούντι Ρινάλντι, Ο Δρόμος 29/01/2011).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΧΙΩΤΗΣ

Συμπεράσματα και προοπτικές μετά την απεργία πείνας

Η απεργία πείνας των 300 μεταναστών υπήρξε ένας από εκείνους τους κοινωνικούς αγώνες που καταφέρνουν να αποκαλύψουν αφανείς πολιτικές δυναμικές και διαδικασίες, να συγκροτήσουν νέα υποκείμενα αγώνα, να εμπνεύσουν και να κινητοποιήσουν ευρεία τμήματα της κοινωνίας και να συγκεντρώσουν ένα τέτοιο συμβολικό φορτίο, ώστε να γίνουν σημείο αναφοράς συνολικότερα των κοινωνικών κινήματων. **Μπορούμε να πούμε ότι για το αντιρατσιστικό και μεταναστευτικό κίνημα, ο αγώνας των 300 μεταναστών εργατών χάραξε μια πολιτική τομή που επανανοηματοδοτεί τους όρους που σκεφτόμαστε και δρούμε στην πλέον κρίσιμη για το μεταναστευτικό ζήτημα περίοδο.**

Στην περίοδο που η οικονομική κρίση συναντά τις αντιμεταναστευτικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι μετανάστες και μετανάστριες αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι και εργαζόμενοι αναλώσιμοι, παρουσιάζονται ως εισβολείς και απειλή της ασφάλειας και εργασίας των ντόπιων και στο πρόσωπο τους επιβάλλεται κατ' αρχήν το δόγμα της ασφάλειας και της καταστολής.

Οι μετανάστες-ριες αντιμετωπίζουν πρώτοι τις συνέπειες της ανεργίας στους κλάδους της επισφαλούς εργασίας όπως η οικοδομή, η αγροτική παραγωγή, ο τουρισμός, η οικιακή εργασία. Στις συνθήκες αυτές, απειλείται ευθέως η κοινωνική θέση και τα βασικά κοινωνικά δικαιώματα των μεταναστών-ριων, ακόμη και εκείνων που επί δεκαετίες ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα.

Την ίδια στιγμή, εντείνεται ο αποκλεισμός των νεοεισερχόμενων οικονομικών και πολιτικών προσφύγων που σε ορισμένες περιοχές λαμβάνει χαρακτήρα κοινωνικής και ανθρωπιστικής κρίσης. Η κρίση αυτή ανατροφοδοτείται τόσο από την ανεργία και την απουσία δομών ένταξης και προστασίας, όσο και από την πολιτική καταστολής και θωράκισης των συνόρων που εγκλωβίζει χιλιάδες μετανάστες σε μια γκρίζα ζώνη εξάρσεως δικαιωμάτων.

Οι μετανάστες βγαίνουν στο προσκήνιο

Σε αυτή τη ζοφερή εικόνα, με έναν συσχετισμό συντριπτικό ενάντια σε κάθε διεκδίκηση δικαιωμάτων, όταν η δημόσια συζήτηση αρχίζει και τελειώνει στην απέλαση όλων, τα νέα στρατόπεδα κράτησης και τον φράκτη στον Έβρο, τη στιγμή που η ρατσιστική βία έχει φτάσει σε πρωτοφανή επίπεδα, ήταν οι «λαθρομετανάστες», που προέβησαν στην ύψιστη πρόκληση: την απαίτηση νομιμοποίησης όλων των μεταναστών και μεταναστριών.

Οι χωρίς χαρτιά, ακριβώς εκείνοι που στερούνται το πρωταρχικό δικαίωμα να έχει κανείς δικαιώματα, εκείνοι που πραγματικά δεν έχουν να χάσουν τίποτε παρά τις αλυσίδες τους, αποφάσισαν τον πλέον οριακό αγώνα: να θέσουν το σώμα τους ως το ύστατο πεδίο αντίστασης, να διακινδυνεύσουν την ίδια τη ζωή για να κερδίσουν μια ζωή με αξιοπρέπεια. Το έκαναν ωστόσο όχι στο πλαίσιο μιας μαρτυρικής αντίληψης, μιας θανατο-πολιτικής (που κι αυτή δυστυχώς εμφανίστηκε παραδόξως σε μη απεργούς), αλλά θέτοντας με πολιτικούς όρους το ζήτημα της ενότητας και διαμορφώνοντας τη γραμμή μεταξύ της άνευ όρων αλληλεγγύης και των πολιτικών διαχείρισης της μετανάστευσης. Ακόμη περισσότερο προέταξαν την αυτο-οργάνωση των μεταναστών-ριων ως προϋπόθεση του αγώνα, ανέδειξαν την εικόνα του μετανάστη-ριας ενεργού πολιτικού υποκειμένου, του μετανάστη-ριας που παρότι στερείται πολιτικών δικαιωμάτων, δρα ντε φάκτο ως πολίτης

Οι προοπτικές μετά την πρώτη νίκη

Ο αγώνας των 300 μεταναστών εργατών αποτέλεσε παράδειγμα αγώνα που καταφέρνει να νικήσει στην μετά το Μνημόνιο περίοδο, παράδειγμα αποφασιστικότητας και ενότητας ενώ ταυτόχρονα αποκάλυψε απροσδόκητα μεγάλες εφεδρείες αλληλεγγύης. Η επαναφορά της συζήτησης στη νομιμοποίηση, η αφετηριακή σύνδεση του δικαιώματος παραμονής και ισότητας δικαιωμάτων με τους αγώνες των ντόπιων εργαζομένων αποτελούν ίσως τη βασικότερη παρακαταθήκη του αγώνα. Από αυτή τη θέση διανοίγεται η δυνατότητα της παρέμβασης του αντιρατσιστικού κινήματος και της Αριστεράς, μιας παρέμβασης που αφενός θέτει το μεταναστευτικό ως μέρος του συνολικού κοινωνικού ζητήματος σήμερα και αφετέρου της διεκδίκησης της νομιμοποίησης των μεταναστών, της αναγνώρισης της παρουσίας και συνεισφοράς τους ως μοναδική πολιτική διέξοδο απέναντι στον εντεινόμενο αποκλεισμό και την εξάρση δικαιωμάτων, ως μοναδική εφαρμόσιμη πολιτική ένταξης και ανάδυσσης της κοινωνικής αλληλεγγύης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ,
μέλος του Δικτύου Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών

Μετά από περίπου δύο δεκαετίες συνολικής επικράτησης της νεοφιλελεύθερης δογματικής, ένα πράγμα είναι σαφές σε ό,τι αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση: Το ζητούμενο από την πλευρά του φιλελευθερισμού είναι ένα εκπαιδευτικό σύστημα με το μικρότερο δυνατό κόστος, αποτελεσματικά προσανατολισμένο προς την κατεύθυνση της εξυπηρέτησης της αγοράς, αποκομμένο από τους κοινωνικούς του δεσμούς και απορρυθμισμένο ως προς τον κοινωνικό του ρόλο. Κι αν αυτή η λογική δεν ήταν τόσο σαφής όσο εμφανίζεται τώρα - με την έλευση του ΔΝΤ και την συρρίκνωση των αντιστάσεων της ελληνικής κοινωνίας, υπό το βάρος της δημοσιονο-

σφατα με τον νομο-πλαίσιο Γιαννάκου.

Δεν προκαλούν έκπληξη, λοιπόν, οι διακηρύξεις του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με τις νέες μεταρρυθμίσεις. Ο βασικός στόχος της κυβερνητικής πολιτικής και οι δεσμεύσεις της απέναντι στο ΔΝΤ δεν έχουν να κάνουν με τίποτα λιγότερο από την συνολική νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση σε όλους τους τομείς. Συρρίκνωση μισθών, συρρίκνωση της δημόσιας σφαίρας, ιδιωτικοποιήσεις και θεσμικές μεταρρυθμίσεις που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς. Το πανεπιστήμιο δεν θα μπορούσε να μείνει απ' έξω.

Βασικός πυλώνας του νέου νομοσχεδίου είναι η αντίληψη ότι το πανεπιστήμιο δεν μπορεί πια να αποτελεί υπολογίσιμο κομμάτι του κρατικού προϋπολογισμού, σε συνέχεια της αντίληψης που συναντάμε συνολικά και οδηγεί μαθηματικά στην διάλυση του κράτους πρόνοιας. Τα πανεπιστήμια οφείλουν πλέον να λειτουργούν με ιδίους πόρους προφανώς απευθυνόμενα σε ιδιώτες και επιχειρηματικούς ομίλους επιβάλλοντας δίδακτρα. Μια τέτοια φυσικά εμπλοκή ιδιωτικοοικονομικών παραγόντων δεν μπορεί να γίνει χωρίς αντάλλαγμα. Το αποτέλεσμα είναι κατακερματισμένα πτυχία και άρα κατακερματισμένα επαγγελματικά δικαιώματα για μια μελλοντική εργασιακή ευελιξία και έρευνα υποταγμένη στην αγορά και στον υψηλότερο πλειοδότη. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η εισαγωγή διδασκάλων θα αποκόψει ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας από την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δίνοντας τέλος στο μαζικό πανεπιστήμιο, την μαζική πρόσβαση στη μόρφωση και κυρίως σε επαγγελματικά δικαιώματα.

Μια δεύτερη εξαγγελία αποτελεί η εισαγωγή πιστωτικών μονάδων, του θεσμού, δηλαδή, του ατομικού πτυχίου, σε συνδυασμό με την εισαγωγή πλέον των φοιτητών σε σχολή και όχι σε τμήμα. Αυτό σημαίνει ότι οι νέοι εισακτέοι θα μπαίνουν σε μία σχολή (π.χ. Ν.Ο.Π.Ε.) και όχι σε ένα τμήμα, όπως συμβαίνει τώρα (π.χ. Νομικής) και μετά το πέρας του πρώτου έτους θα διαλέγουν μεταξύ περισσότερων προγραμμάτων σπουδών και μαθημάτων. Έτσι θα δημιουργούν ένα εξατομικευμένο πτυχίο-σούπα με όσα περισ-

σότερα μαθήματα, δεξιότητες κ.τ.λ. καταφέρει να μαζέψει ο καθένας. Όπως γίνεται αντιληπτό μια τέτοια εξέλιξη καταργεί κάθε έννοια συλλογικής διεκδίκησης και πλήττει στον πυρήνα τους τα εργασιακά μας δικαιώματα αφού κάνει θεσμό την ατομική διαπραγμάτευση στη ζούγκλα που λέγεται αγορά εργασίας. Αυτό που θέλουν δεν είναι παρά έναν φθηνό (ανίκανο να διαπραγματευτεί) και ευέλικτο (με κατακερματισμένα πτυχία και δικαιώματα) εργαζόμενο που θα προσπαθεί δια βίου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, το νέο νομοσχέδιο επιχειρεί να ανοίξει την πόρτα στην κατάργηση του δωρεάν χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και όλων των φοιτητικών παροχών. Προβλέπει την ύπαρξη φοιτητικού κουπονιού με το οποίο οι φοιτητές πλέον θα «αγοράζουν» τις διάφορες παροχές και το οποίο σε πρώτη φάση θα επιδοτείται από το κράτος. Όπως γίνεται αντιληπτό σε μια δεύτερη φάση οι φοιτητές θα πρέπει να βρίσκουν μόνοι τους τρόπο να χρηματοδοτούν αυτές τις παροχές, αφού πρώτα θα έχουν εξοικειωθεί με αυτήν την πελατειακή σχέση τους με το πανεπιστήμιο, καθώς και με την αναγκαιότητα να πληρώνουν για τις σπουδές τους.

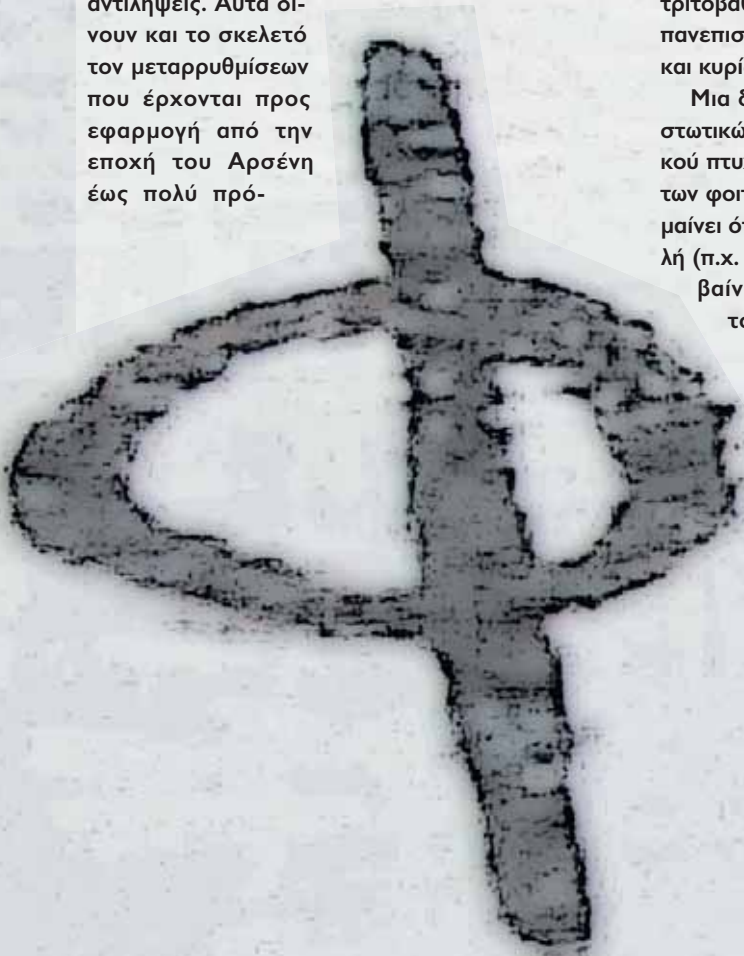
Τέλος, η προβλεπόμενη διαίρεση σε κέντρα αριστείας (για τους λίγους) και σε κέντρα κατάρτισης (για τους πολλούς) δεν είναι παρά μια περαιτέρω εντατικοποίηση των σπουδών που θα πετά απ' έξω αυτούς που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στους ρυθμούς σπουδών και τελικά θα αποκόψει ένα μεγάλο κομμάτι νέων από ποιοτική εκπαίδευση και δικαιώματα. Μια ρύθμιση που έχει ξεκάθαρα ταξικό πρόσημο, αφού οι επιδόσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία δεν είναι καθόλου άσχετες με τα μέσα, το χρόνο και την ποιότητα ζωής που διαθέτει κανείς.

Όλα τα παραπάνω σκιαγραφούν το νέο πανεπιστήμιο που οραματίζεται η κυβέρνηση και το ΔΝΤ. Ένα πανεπιστήμιο που δεν θα κοστίζει τίποτα στον κρατικό προϋπολογισμό, θα συντηρείται από τις επιχειρήσεις, θα εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους και πάνω από όλα θα είναι μια αποτελεσματική μηχανή παραγωγής νέων φθηνών, ευέλικτων εργαζομένων με κατακερματισμένες γνώσεις και επαγγελματικά δικαιώματα. Η ανατροπή αυτού του νομοσχεδίου είναι μονόδρομος για ένα διαφορετικό, πιο ελπιδοφόρο μέλλον όχι μόνο για την γενιά μας αλλά και για αυτές που έρχονται.

ΘΑΝΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

Ο νέος «Νόμος-πλαίσιο» ή το τέλος του δημόσιου δωρεάν Πανεπιστημίου

μικής κρίσης - δεν έπαψε ποτέ να είναι παρούσα σε όλες τις προτεινόμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, από το 1990 και ύστερα. Με τη «Λευκή Βίβλο για τη διδασκαλία και τη μάθηση της Ε.Ε.» (1995) και την «Διαδικασία της Μπολόνια» για την συμπίεση της ανώτατης εκπαίδευσης εντός Ε.Ε. (1999) σχηματίζεται ολοκληρωτικά το νέο πανεπιστήμιο που οραματίζονται οι κυρίαρχες νεοσυντηρητικές αντιλήψεις. Αυτά δίνουν και το σκελετό των μεταρρυθμίσεων που έρχονται προς εφαρμογή από την εποχή του Αρσένη έως πολύ πρό-

Το τελευταίο διάστημα, η κατάσταση στο φοιτητικό κίνημα είναι αβέβαιη. Χωρίς να είναι ασήμαντη η προσπάθεια που έχει γίνει μέχρι στιγμής για κινητοποιήσεις αληθείς πως εν γένει οι σύλλογοι έχουν περιέλθει σε μια υποτονική κατάσταση σίγουρα αναντίστοιχη της περιόδου. Βρισκόμαστε άλλωστε σε μια περίοδο κατά την οποία η επίθεση που δέχεται ο δημόσιος αλλά και ο ακαδημαϊκός χαρακτήρας του πανεπιστημίου είναι η πιο σκληρή από τον καιρό της μεταπολίτευσης. Γι αυτό, είναι φανερό σε όλους/ες ότι υπάρχει ανάγκη να υπάρξει μια σημαντική τομή τόσο στην καθημερινή πολιτική συζήτηση εντός των συλλόγων, όσο και στον τρόπο με τον οποίο οι τελευταίοι δρουν, αποφασίζουν και συντονίζονται. Σε αυτή την κατεύθυνση, θα είναι εξαιρετικά μεγάλης σημασίας βήμα για το φοιτητικό κίνημα να προχωρήσει σε δημοκρατική ανασυγκρότηση των δομών και των διαδικασιών του.

Τρία σημεία για τη δημοκρατία στους Συλλόγους

Βέβαια, το περιεχόμενο που μπορούν να δώσουν οι διάφορες πολιτικές δυνάμεις σε μια τέτοια πολιτική διαδικασία ποικίλει, ανάλογα και με τον σκοπό αλλά και την τοποθέτηση της κάθε παράταξης ή συλλογικότητας. Δεν θα μπορούσε άλλωστε να συνιστά λύση η διασπαστική λογική του ΜΑΣ (ΚΝΕ) ή τα μισόλογα των δυνάμεων του αριστερισμού (ΕΑΑΚ) και η υποκριτική στάση των καθεστωτικών ΔΑΠ-ΠΑΣΠ που για τους λόγους τους ο καθένας υπερασπίζονται την υπάρχουσα κατάσταση. Με βάση τα παραπάνω, είναι απαραίτητο να διευκρινίσουμε ότι η δημοκρατική ανασυγκρότηση πρέπει να γίνει με 3 βασικούς άξονες, τους οποίους και θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε παρακάτω: την **υπεράσπιση των κεκτημένων του φοιτητικού κινήματος**, την **διεύρυνση της πολιτικής συζήτησης και διαδικασίας** εντός των συλλόγων και την **διεκδίκηση ενιαίου δημοκρατικού συντονισμού**.

Για να υπερασπιστούμε όσα έχουμε ήδη κερδίσει

Στο πρώτο μέρος, σε ό,τι αφορά την υπεράσπιση των κεκτημένων μας, πρέπει να μας γίνει ξεκάθαρο ότι η δύσκολη κατάσταση η οποία υπάρχει σήμερα δεν σημαίνει ότι το σύνολο των διαδικασιών του συλλόγου πρέπει να απαξιώνεται και να αφορίζεται. Μην ξεχνάμε την σημασία της διεξαγωγής φοιτητικών εκλογών σε μια ενιαία ημερομηνία πανελλαδικά (γεγονός τις προσδίδει μεγαλύτερο πολιτικό χαρακτήρα) ή ακόμα και την αξία της συλλογικής κουβέντας και συνδιαμόρφωσης μέσα στις γενικές συνελεύσεις. Λογικές που στο όνομα του «εκφυλισμού» ή της «άμεσης δημοκρατίας» απαξιώνουν τα συλλογικά μας κεκτημένα δεν μπορούν παρά να μας πάνε πολλά βήματα πίσω.

Βέβαια, η συζήτηση και οι διαδικασίες εντός των συλλόγων είναι προφανές πως δεν ανταποκρίνονται σε κάποια ιδανική κατάσταση. Για την βελτίωση των διαδικασιών αυτών και το βάθεμα της δημοκρατίας σημαντικά βήματα θα μπορούσαν να αποτελέσουν οι συχνές γενικές συνελεύσεις αλλά και η δημοσιοποίηση των αποφάσεων και των πρακτικών των Δ.Σ: των συλλόγων. Έτσι, θα μπορέσει ο/η κάθε φοιτητής/τρια να ενημερώνεται αλλά και να παρεμβαίνει ουσιαστικά στη λήψη των αποφάσεων. Βέβαια, εκτός από το θεσμικό κομμάτι, δεν μπορούμε να αγνοούμε και τα ζητήματα της τήρησης της διαδικασίας που έχει οριστεί. Πρέπει να αποδεχθούμε ότι είναι εκ των πραγμάτων δύσκολο για τον οποιονδήποτε να βρίσκεται 3 ώρες μέσα σε μια αίθουσα γεμάτη καπνό και φασαρία προσπαθώντας να κάνει την

άποψή του να ακουστεί. Εύκολα συμπεραίνουμε πως ακόμη και η τήρηση κάποιων βασικών διαδικαστικών κανόνων (όχι καθυστέρηση στην έναρξη, κάπνισμα εκτός της αίθουσας και σεβασμός στον/ην εκάστοτε ομιλητή/τρια κλπ) θα δημιουργήσει ένα πιο ανθρώπινο και προσιτό κλίμα για κάθε άνθρωπο που ενδιαφέρεται να παρέμβει σε τέτοιου είδους συλλογικές διαδικασίες

Τέλος, σημαντικό σημείο της δημοκρατικής ανασυγκρότησης είναι η δημιουργία δομών συντονισμού μεταξύ των συλλόγων. Σε αυτά τα πλαίσια, είναι μείζονος σημασίας να αρχίσει ξανά η διαδικασία για ανασυγκρότηση της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας. **Είναι δική πεποίθησή μας ότι μια τέτοια δομή, ακόμα και υπό δυσμενείς συσχετισμούς για τις αριστερές δυνάμεις θα είναι ικανή να ανοίξει και να βαθύνει την πολιτική κουβέντα στα πανεπιστήμια.** Ένας απ τους λόγους είναι ότι θα δυσκόλευε την πρακτική των καθεστωτικών δυνάμεων (ΔΑΠ-ΠΑΣΠ) να εκφωνούν διαφορετικά λόγια σε κάθε τμήμα όταν θα δεσμεύονταν από την κεντρική τοποθέτηση τους στα όργανα του φοιτητικού κινήματος. Εξάλλου, ακόμα και με μια αντιδραστική πλειοψηφία, δεν θα πρέπει να έχουμε την αντίληψη ότι η ΕΦΕΕ θα μπορεί να βάζει εμπόδια σε τυχόν κινητοποιήσεις των συλλόγων.

Για το ξεπέρασμα, άλλωστε, των προβλημάτων συντονισμού σε κινηματικές περιόδους είναι προφανές ότι χρειαζόμαστε ένα συντονιστικό γενικών συνελεύσεων και καταλήψεων το οποίο όμως θα λειτουργεί με αιρετούς και ανακλητούς εκπροσώπους και θα αναστέλλει την λειτουργία του όταν παύει να υπάρχει η ανάγκη κινηματικού συντονισμού. Μια λογική που αντιλαμβάνεται ένα τέτοιο συντονιστικό ως όργανο που θα μπορούσε να αντικαταστήσει την ΕΦΕΕ μάλλον δεν φαντάζεται ένα φοιτητικό κίνημα με άμεση και δημοκρατική εκπροσώπηση αντιθέτως υπερασπίζεται μια νοσηρή κατάσταση όπου η εξουσία δεν βρίσκεται στις γενικές συνελεύσεις αλλά στα χέρια των παραταξιακών παραγόντων και ρυθμίζεται από αδιαφανείς συμφωνίες.

Ούτε μαγικές συνταγές ούτε ευκολογία.

Κλείνοντας, είναι εξαιρετικά σημαντικό να επισημάνουμε ότι οι αλλαγές αυτές στην λειτουργία και τις διαδικασίες των συλλόγων δεν αποτελούν πανάκεια ή μια σίγουρη λύση για το μέλλον. Δεν είναι παρά το πρώτο βήμα για την συγκρότηση ενός ισχυρού φοιτητικού κινήματος το οποίο θα αντιλαμβάνεται την οργανική του θέση μέσα στην κοινωνία και θα είναι σε θέση να αγωνιστεί στο πλάι του υπόλοιπου λαού για τα συμφέροντα και τα όνειρά του. Άλλωστε, η άποψη ότι η δημιουργία δομών μπορεί να λειτουργήσει και με απουσία πολιτικού περιεχομένου είναι το ίδιο στρεβλή με την άποψη ότι καταργώντας την εκπροσώπηση ή άμεση δημοκρατία αυτόματα τονώνεται και γίνεται κυρίαρχη. **Μπορεί να μην υπάρχουν μαγικές συνταγές για τα μαγειρεία του μέλλοντος, αυτό δεν σημαίνει όμως ότι η σημερινή κατάσταση αποτελεί αδιέξοδο, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι αγωνίζονται καθημερινά για ένα καλύτερο αύριο.**

Απο την αρχή της φετινής ακαδημαϊκής χρονιάς, η κυβέρνηση και πολλοί πρόθυμοι εγχώριοι και διεθνείς «συμπαραστάτες» έχουν στοχοποιήσει το δημόσιο πανεπιστήμιο. Επιτιθέμενοι στο ερευνητικό έργο και τις διοικητικές ικανότητες της πανεπιστημιακής κοινότητας, προσπαθούν να αποσπάσουν την απαιτούμενη συναίνεση για την προώθηση μιας ριζικής μεταρρύθμισης, που θα καταστρέφει τελείως τη δημόσια λειτουργία των πανεπιστημίων και παράλληλα θα την επανιδρύει σε μια νέα, πιο «ανταγωνιστική» και άκρως νεοφιλελεύθερη κατεύθυνση.

Το περιτύλιγμα όμως αυτής της επίθεσης του κεφαλαίου και της επιχειρησιακής λογικής και στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ντύνεται με μια σειρά προτάσεων από την πλευρά του υπουργείου, επικουρούμενες μάλιστα από εκθέσεις διεθνών εμπειρογνομόνων και «ειδικών». Η σημερινή δηλαδή κατάσταση υπολειμματικής πολλών ιδρυμάτων αντιμετωπίζεται με προτάσεις περαιτέρω ιδιωτικοποίησης τους και μετάτροπής τους σε εργοστάσια παραγωγής εύκολα αναλώσιμων, επισφαλώς νέων εργαζομένων. Απέναντι σ'αυτήν την ενορχηστρωμένη επίθεση κυβέρνησης και κεφαλαίου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η ριζοσπαστική Αριστερά, παράλληλα με την οργάνωση των αντιστάσεων της πανεπιστημιακής κοινότητας, έχει πολλάκις διατυπώσει δημόσια τις δικές της θέσεις-προτάσεις για την αντιμετώπιση υπαρκτών προβλημάτων και την συνολική αναβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου.

Στον πυρήνα των θέσεων μας βρίσκεται η προάσπιση του **δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα** της παιδείας συνολικά, ως ένα κοινωνικό αγαθό, δομημένο εξ'αρχής ενάντια σε οποιαδήποτε επιχειρησιακή λειτουργία. Η μαζική, μη κερδοσκοπική-άρα και μη εκμεταλλεύσιμη από το κεφάλαιο-λειτουργία της παιδείας αποτελεί εκέγγυο για την δημόσια υπόστασή της που ως τέτοια συγκρούεται ευθέως με την επιχειρούμενη νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση. Προτάσεις που αφορούν συγκεκριμένα την τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι η **ελεύθερη πρόσβαση** στην ανώτατη εκπαιδευτική διαδικασία με κατάργηση των πανελληνίων εξετάσεων και παράλληλη δημιουργία κοινών ανά γνωστικό πεδίο προγραμμάτων «πρώτου έτους σπουδών» ανώτατης εκπαίδευσης, που θα αναπτύσσονται σε εθνικό δίκτυο. Η παραπάνω λογική έρχεται σε αντίθεση με την πρόταση της Διαμαντοπούλου στο «κείμενο διαβούλευσης», καθώς ο φοιτητής δεν θα επιλέγει μετά το πρώτο έτος σπουδών ένα μενού δεξιοτήτων-προγράμματος σπουδών, αλλά θα ακολουθεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών ανά σχολή, που θα εξασφαλίζει και το ανάλογο ενιαίο πτυχίο. Έτσι αναδεικνύεται η παιδεία ως ένα πραγματικά δημόσιο

αγαθό, προσβάσιμο σε όλους και χωρίς ταξικούς φραγμούς. Εξαλείφεται ο εξεταστικοκεντρικός ρόλος του Λυκείου, αποφορτίζοντας ταυτόχρονα χιλιάδες οικογένειες από τον, δυσβάσταχτο οικονομικά, θεσμό του φροντιστηρίου. Η εφαρμογή της προυποθέτει την βελτίωση των υποδομών, την αύξηση του διδακτικού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την συνολική αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης. Αναγκαία επομένως εμφανίζεται η **αύξηση των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού για την παιδεία** αρχικά στο μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό, σε αντίθεση με την πολιτική υποχρηματοδότησης της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, που απαξιώνει ηθελημένα περαιτέρω το δημόσιο πανεπιστήμιο και οδηγεί πολλές σχολές σε κλείσιμο.

Ο αγώνας για **ενιαία πανεπιστημιακή εκπαίδευση**, με την άρση του διαχωρισμού ΑΕΙ-ΤΕΙ, αναδεικνύει την καθολικότητα της γνώσης και την ανάγκη για ολόπλευρη πανεπιστημιακή εκπαίδευση για όλους και όλες. Η παρουσία μάλιστα δεκάδων τεχνολογικών τμημάτων χωρίς συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, με μη αναγνωρίσιμα ή κατακερματισμένα επαγγελματικά δικαιώματα επιτείνει την ανάγκη εξάλειψης των τεχνητών διαχωρισμών. Οι προτάσεις του σημερινού Υπουργείου που περιλαμβάνουν τη διάκριση ανάμεσα σε «κέντρα αριστείας» για τους λίγους και «κέντρα κατάρτισης» για τους πολλούς και το κλείσιμο πολλών περιφερειακών ΤΕΙ λόγω μη οικονομικής ανταποδοτικότητας, δείχνουν την σημερινή αναγκαιότητα προβολής και αγωνιστικής διεκδίκησης μιας τέτοιας αντι-πρότασης. Απώτερος σκοπός θα πρέπει να είναι οι σπουδαστές να υπαχθούν σε δημόσια ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα με ταυτόχρονο **κλείσιμο των ιδιωτικών κολλεγίων** και τη μετατροπή όσων το επιθυμούν σε ΙΕΚ/ΚΕΚ. Εδώ προστίθεται η ανάγκη για **ενιαία γνωστικά αντικείμενα**, που θα ενισχύουν την ευρεία και ολόπλευρη γνώση και θα εξασφαλίζουν πως κάθε πανεπιστημιακό τμήμα θα καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μίας επιστήμης. Η υποστήριξη τους μάλιστα με σύγχρονες επιστημονικές υποδομές θα οδηγεί στην ανάπτυξη άρτια εκπαιδευμένων, ολοκληρωμένων επιστημόνων που δεν θα αναγκάζονται να ακολουθούν την συνεχή επανακατάρτιση- «δια βίου μάθηση» που συνε-

τέρω διεύρυνση της δωρεάν σίτισης, στέγασης, μεταφοράς για όλους τους φοιτητές/τριες. Την διαχείριση των εστίων, κυλικίων, λεσχών από την ίδια την πανεπιστημιακή κοινότητα υπό φοιτητικό έλεγχο, την δωρεάν πρόσβαση σε μουσεία, θέατρα, κινηματογράφους και την ουσιαστική υποστήριξη αθλητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων. Ακόμη προς την κατεύθυνση της συνολικής **αναβάθμισης των σπουδών** αγωνιζόμαστε για την δωρεάν παροχή όλων των απαιτούμενων συγγραμμάτων, σε αντίθεση με την πρόσφατη εγκύκλιο του υπουργείου, που περικόπτει δωρεάν συγγράμματα, καλώντας μας να τα πληρώσουμε. Επίσης, απαραίτητη είναι η ίδρυση πανεπιστημιακών εκδόσεων και τυπογραφείων που θα μεριμνούν για την δωρεάν παροχή των απαιτούμενων σημειώσεων. Τέλος, στην εξέταση διεκδικούμε την επιλογή μεταξύ γραπτής ή προφορικής εξέτασης, τη θέσπιση περισσότερων προαιρετικών απαλλακτικών εργασιών που δημιουργούν μια διαφορετική, πιο κριτική επαφή με την γνώση και βοηθούν στην εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη. Ειδικά για τις μεταπτυχιακές σπουδές διεκδικούμε την κατάργηση των διδασκτρών όπου αυτά υπάρχουν, την ίδρυση προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) λόγω επιστημονικών-ερευνητικών αναγκών και όχι επιχειρησιακών αναγκών.

Όλα τα παράπανω απαιτούν την πλήρη **ακαδημαϊκή αυτοτέλεια** και **διαφάνεια** στη διοίκηση των πανεπιστημίων με ενίσχυση της εσωτερικής δημοκρατίας και αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών στις γενικές συνελεύσεις-συνδιοικήσεις των τμημάτων στο 50%. Στα πλαίσια μάλιστα της ακαδημαϊκής αυτοτέλειας πρέπει να εξετάζουμε και το ζήτημα της αξιολόγησης, όπου αντιπαραθετικά προτείνουμε την **«ακαδημαϊκή αποτίμηση»**. Την αυστηρή δηλαδή και τεκμηριωμένη

Πολεμάμε με τις θέσεις μας τη διάλυση του δημόσιου πανεπιστημίου

αποτίμηση του διδακτικού, ερευνητικού και του γενικότερου ακαδημαϊκού και διοικητικού έργου των ΑΕΙ, με βάση τα κριτήρια που διαμορφώνει η πανεπιστημιακή και η επιστημονική κοινότητα για να μπορεί να υπάρξει και να παράγει έργο. Η αποτίμηση-αυτοαξιολόγηση των ιδρυμάτων, με την ταυτόχρονη ενίσχυση της εσωτερικής δημοκρατίας και του ελέγχου, μπορεί να φέρει πολύ πιο γόνιμα αποτελέσματα για την πανεπιστημιακή κοινότητα και το κοινωνικό της έργο, από μια τύπου αξιολόγηση στις κατευθύνσεις της Μπολόνια και των κυρίαρχων καπιταλιστικών προτύπων.

Απέναντι στην κατασυκοφάντηση και σταδιακή μετατροπή του δημόσιου πανεπιστημίου σε κέντρο κατάρτισης για την γενιά της επισφάλειας η ριζοσπαστική αριστερά οφείλει να αντιπαραθέσει το δικό της σχέδιο και προτάσεις. Γνωρίζοντας την κρισιμότητα της περιόδου για το δημόσιο πανεπιστήμιο να μετατρέψουμε αυτές τις προτάσεις σε καθημερινό αγώνα που θα στηρίζει το μαζικό, δημοκρατικό πανεπιστήμιο. Να διευρύνουμε τα πεδία ελευθερίας στο εσωτερικό του, παλεύοντας παράλληλα για ένα πανεπιστήμιο που θα αλλάζει συνειδήσεις και υλικές πραγματικότητες.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΛΑΔΗΣ

πάγεται την ατέρμονη εργασιακή επισφάλεια. Αυτό οδηγεί στην πρόταση διαμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών στη βάση ενιαίων και ολοκληρωμένων επιστημονικών αντικειμένων ανά τμήμα. Αυτό θα αναδιοργανώσει τα κατακερματισμένα πτυχία και θα εξασφαλίζει την κατοχύρωση συλλογικά αναγνωρισμένων επαγγελματικών δικαιωμάτων. Στην κατεύθυνση αυτή θα βοηθήσει και η αναγνώριση των πανεπιστημιακών πτυχίων (τετραετών, πενταετών) ως τίτλων master.

Αναφορικά με τη **φοιτητική μέριμνα** διεκδικούμε την διασφάλιση και την περαι-

Οι φοιτητικές εκλογές: άλλη μια μάχη για το δημόσιο Πανεπιστήμιο

Το πολιτικό φόντο των φετινών φοιτητικών εκλογών προσδίδει και την κρισιμότητά τους για τον κόσμο του πανεπιστημίου. Οι κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις εντός και εκτός πανεπιστημίων δημιουργούν ένα εκρηκτικό μίγμα και κάνουν καθήκον της Αριστεράς την αποτελεσματική παρέμβαση σε αυτές και την ανάδειξή της σε πρωταγωνιστή αυτής της τόσο κρίσιμης μάχης.

Η κυβέρνηση με πρόφαση την οικονομική κρίση βρήκε την ευκαιρία για μία άνευ προηγουμένου επίθεση στα υστερή στρώματα και κυρίως στον κόσμο της εργασίας. «Προσέλαβε» τους ειδικούς στην χρεωκοπία κρατών και κατά βάση λαών (ΔΝΤ) με το επιχείρημα του μονόδρομου και υιοθετώντας μια ρητορεία εθνικής ενότητας προσπάθησε να εξασφαλίσει τη συναίνεση του κόσμου και την νομιμοποίηση των μέτρων λιτότητας που επέβαλε μέσω του μνημονίου, αφήνοντας στο απυρόβλητο τις μεγάλες επιχειρήσεις και το τραπεζικό κεφάλαιο. Οι φοιτητικές εκλογές πρέπει να γίνουν ένα δημοψήφισμα καταδίκης της κυβερνητικής πολιτικής που ρίχνει τα βάρη της κρίσης στην πλάτη του λαού.

Παρ' όλα αυτά το βασικό διακύβευμα των φοιτητικών εκλογών δεν θα είναι άλλο από το μέλλον του δημοσίου πανεπιστημίου. Η κυβέρνηση έχει κάνει ξεκάθαρες τις προθέσεις της όσον αφορά την Παιδεία συνολικά, και κυρίως την Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Προωθείται η διάλυση του δημοσίου πανεπιστημίου με τα πιο... νεοφιλελεύθερα εργαλεία. Αφενός η απαξίωσή του αρχίζει από την πρωτοφανή υποχρηματοδότηση τα τελευταία χρόνια, η οποία είτε οδηγεί σχολές στο λουκέτο (ΤΕΙ Πειραιά, Θεσσαλονίκης) είτε στην επιβολή διδάκτρων στους φοιτητές. Αν συνοψολογιστεί η διαφαινόμενη περικοπή των δωρεάν συγγραμμάτων που προωθείται, η Παιδεία από κοινωνικό αγαθό για όλους μετατρέπεται σε προνόμιο των λίγων και εκόντων. Αφετέρου αυτή η απαξίωση ανοίγει το δρόμο στην εμπορευματοποίηση της Παιδείας, με τις επιχειρήσεις να παίζουν καθοριστικό ρόλο στη λειτουργία των ιδρυμάτων, από την έρευνα μέχρι την εκπαιδευτική διαδικασία. Έτσι δημιουργείται ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα εξυπηρετεί τις επιταγές του κέρδους και της αγοράς αντί για τις ανάγκες της κοινωνίας. Τέλος επιχειρείται η περικοπή κάθε δημοκρατικού δικαιώματος, ποινικοποιώντας τους συλλογικούς αγώνες και τον συνδικαλισμό (Πειθαρχικά Συμβούλια, Άσυλο), ενώ μέσω των υπερεντατικοποιημένων προγραμμάτων σπουδών χιτίζεται ο πειθαρχημένος μελλοντικός εργαζόμενος στην κοινωνία που η κυβέρνηση και οι σύμμαχοί της οραματίζονται.

Αλλά τελικά ποιοί πραγματικά υπερασπίζονται το δημόσιο πανεπιστήμιο;...

Η ΠΑΣΠ αποτελεί την παράταξη του ΠΑΣΟΚ μέσα στα πανεπιστήμια και το μεγαλύτερο φυτώριο στελεχών του. Σε άλλες σχολές παίζει ξεκάθαρα το ρόλο του συνομιλητή του Υπουργείου Παιδείας τοποθετούμενη δημόσια υπέρ του κειμένου διαβούλευσης, σε άλλες πάλι φορά ένα αγωνιστικό προσώπιο, αλλά αυτή η αγωνιστικότητα μένει στο επίπεδο της ρητορείας. Στην πράξη ουδέποτε εναντιώθηκε στις επιλογές του πολιτικού της φορέα, οργανώνει προσεκτικά τη συναίνεση μέσα στα πανεπιστήμια, ενώ επωφελείται από ένα καλά οργανωμένο δίκτυο πελατειακών σχέσεων.

Η ΔΑΠ από την άλλη ακολουθώντας και αυτή την ίδια συνταγή των πελατειακών σχέσεων, αντιπολεύεται εκ δεξιών την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, προτείνοντας ακόμα πιο δραστικά μέτρα για τη διάλυση της δημόσιας Παιδείας και την ιδιωτικοποίησή της (δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων).

Τέλος από κοινού οι δυνάμεις του δικομματισμού στα πανεπιστήμια είναι αυτές που με κάθε τρόπο παλεύουν για την απονέκρωση των αμεσοδημοκρατικών διαδικασιών των φοιτητικών συλλόγων σαμποτάροντας τις γενικές συνελεύσεις και δείχνουν τη λύση στα προβλήματα των φοιτητών μέσα από τον ατομικό δρόμο.

Δυστυχώς όμως δεν είναι οι μόνοι. Εν μέσω μιας τόσο σκληρής επίθεσης της κυβέρνησης σε παιδεία και εργασία η ΚΝΕ διαλέγει να οξύνει τη γραμμή της περιχαράκωσης απέναντι στην υπόλοιπη Αριστερά και ουσιαστικά αποχωρεί από τις διαδικασίες των φοιτητικών συλλόγων, προσπαθώντας να στήσει αντιπαραθετικές δομές εν είδη ΠΑΜΕ και «κομματικές» επιτροπές αγώνα. Αυτή η τακτική βοηθά μόνο αυτούς που επιχειρούν την κατεδάφιση της δημόσιας Παιδείας και κάνει το έργο τους πιο εύκολο. Τέλος, οι δυνάμεις των ΕΑΑΚ επιμένουν να μην αντιλαμβάνονται την ανάγκη αλλά και την απαίτηση του κόσμου για ενότητα της Αριστεράς σε μια τόσο δύσκολη συγκυρία και εγκλωβίζονται σε μικροκομματικά συμφέροντα και σε διλήμματα (έξοδος από ΕΕ, διαγραφή χρέους) που για κανένα λόγο δεν απασχολούν την κοινωνία και την σπουδάζουσα νεολαία.

Σε αυτή τη συγκυρία τα σχήματα της Αριστερής Ενότητας προσπαθούν να χτίσουν τις αντιστάσεις των φοιτητών απέναντι στην επίθεση της κυβέρνησης, ανασυγκροτώντας το φοιτητικό κίνημα (επαναλειτουργία ΕΦΕΕ), σηκώνοντας επιμέρους ζητήματα σε κάθε σχολή και παλεύοντας για την υπεράσπιση του δωρεάν και δημοσίου χαρακτήρα της Παιδείας για όλους και όλες. Συστάθηκε λόγω της αναγκαιότητας για κοινή δράση της Αριστεράς και θα συνεχίσει να παίζει το ρόλο του εγχειρητή της ενότητας, καλώντας τους ανέταχτους φοιτητές/τριες και την υπόλοιπη Αριστερά σε κοινό βηματισμό απέναντι στην ολομέτωπη επίθεση της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Είναι αναγκαίο ο κάθε φοιτητής να πάρει την κατάσταση στα χέρια του και να αγωνιστεί συλλογικά για την υπεράσπιση των συμφερόντων του, **συμμετέχοντας ενεργά στα σχήματα της Αριστερής Ενότητας και στηρίζοντάς τα στις φοιτητικές εκλογές της 18 Μάη.**

Δε θα διαλύσουν τη δημόσια Παιδεία. Δε θα τους αφήσουμε να κλέβουν το μέλλον μας...

Συνέντευξη με τον Ευκλείδη Τσακαλώτο

ΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΗΡΑΝ ΟΙ ΚΟΥΤΑΝΤΟΣ ΝΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ

✦ **Ποιά πιστεύετε ότι θα είναι τα αποτελέσματα για την ελληνική οικονομία και κυρίως για την ελληνική κοινωνία μετά την σύνοδο κορυφής της 25ης Μαρτίου;**

Η Ελληνική οικονομία είναι σε ελεύθερη πτώση και κάθε νέο πακέτο της κυβέρνησης επιταχύνει αυτήν την τάση. Χωρίς αλλαγή πλεύσης, ή με μια αναδιάρθρωση όπου το κύριο λόγο θα τον έχουν οι πιστωτές μας, οι επιπτώσεις για την οικονομία και την κοινωνία θα είναι δραματικές – ανεργία, πτωχεύσεις, φτώχεια. Θα επηρεαστεί και μεγάλο κομμάτι των μεσαίων και μικροαστικών στρωμάτων που αποτέλεσαν την ραχοκοκαλιά του δικομματισμού. Δεν είναι εύκολο να προβλέψει κανείς το μέγεθος και τα πολιτικά επίδικα των κοινωνικών αντιστάσεων που θα προκύψουν αλλά θα ταραχθούν οι παραδοσιακές κοινωνικές συμμαχίες και το πολιτικό σύστημα.

Για ακριβώς αυτό το λόγο, η συζήτηση για το χρέος μπορεί, αν δεν το προσέξουμε, να μας αναπροσανατολίσει. Η αριστερά, σχεδόν σε όλες τις εκδοχές, κατανοεί ότι η κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού δεν είναι πρωτίστως μια κρίση χρέους. Η κρίση ανέδειξε όλες τις αντιφάσεις του προηγούμενου νεοφιλελεύθερου οικονομικού μοντέλου αλλά και της νεοφιλελεύθερης πολιτικής διακυβέρνησης. Ακόμα και αυτή η διατύπωση μπορεί να είναι πολύ στενή. Η αριστερά οφείλει να αναδείξει και άλλες πτυχές της κρίσης, από τα περιβαλλοντολογικά αδιέξοδα μέχρι την κρίση αξιών. Αυτή η κρίση φανερώνει ότι οι ατομικοί δρόμοι απελευθέρωσης είναι για τους λίγους και πρέπει να εξετάσουμε ξανά με νέες μορφές και νέα προστάγματα τη συλλογικότητα, την αλληλεγγύη και τη συμμετοχή. Αν δεν ασχοληθούμε σοβαρά με αυτά, τα αποτελέσματα των τραγικών επιλογών του κυρίαρχου μπλοκ στην Ελλάδα και στην ΕΕ μπορεί να ενισχύσουν μια ατζέντα που βασίζεται στον εθνικισμό, στο ρατσισμό και στον αυταρχισμό.

✦ **Ποιες θα έπρεπε κατά την γνώμη σας να είναι οι διεκδικήσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης στο μέλλον;**

Τώρα τελευταία έχουμε ακούσει το πρωτότυπο επιχείρημα ότι δεν πρέπει να μιλάμε για αναδιάρθρωση γιατί είναι σαν την υποτίμηση, που αναγγέλλεται αλλά δεν συζητιέται. Ισχύει το ακριβώς αντίθετο. Χρειαζόμαστε μια τεράστια συζήτηση, με όρους κοινωνίας, για το πώς πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα του χρέους. Σημαντική αιτία της κρίσης αποτέλεσε ένα σύστημα διακυβέρνησης που σκοπό είχε να απομονώσει το λαϊκό στοιχείο από τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Για να χαρακτηριστεί μια άλλη πορεία πρέπει να αντιστραφεί αυτή η κατάσταση. Για να γίνει μια αναδιαπραγμάτευση, με προοπτική επιτυχίας, πιο άλλο αντίβαρο θα μπορούσε να έχει μια κυβέρνηση εκτός των λαϊκών κινητοποιήσεων; Πώς αλλιώς θα επαναδιαπραγματευθείς για τη διαγραφή μεγάλου μέρους του χρέους, για τη μείωση των επιτοκίων, για ένα διαφορετικό ρόλο της ΕΚΤ.

Η κυβέρνηση δεν φοβάται μόνο την κινητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας, αλλά αποφεύγει και την οποιαδήποτε στρατηγική συμμαχιών με άλλες χώρες της περιφέρειας της ΕΕ. Η γραμμή «εμείς κάναμε το χρέος μας είναι ώρα τώρα καιρός η ΕΕ να ανταποκριθεί» θα καταγραφεί ως η πιο τραγελαφική στην, έτσι και αλλιώς, πλούσια ιστορία του ΠΑΣΟΚ. Δεν διαπραγματεύεσαι ποτέ με βάση τι έχεις κάνει, αλλά με τι σκοπεύεις να κάνεις, τι απειλείς να κάνεις, με ποιους συμμάχους και με ποιους συμμάχους.

✦ **Τι προτείνει η αριστερά για την Ευρώπη σήμερα; Ποιες είναι οι εναλλακτικές προτάσεις της τόσο σε βραχυχρόνιο όσο και σε μακροχρόνιο επίπεδο;**

Βραχυπρόθεσμα οφείλουμε να αναδείξουμε την ανάγκη για μια αναδιανομή του εισοδήματος, για την αποκοπή των απολύσεων, για τη στήριξη του δημόσιου τομέα. Δηλαδή η πρώτη μέριμνα της ευρωπαϊκής αριστεράς είναι να μπλοκάρει τις μη λύσεις που προωθούνται αυτή τη στιγμή. Η πρότασή μας πρέπει να συσπειρώνει ένα μπλοκ αντίστασης από το οποίο θα προκύψουν και μεσοπρόθεσμες προτάσεις για την εγκατάσταση μιας άλλης κατεύθυνσης.

Αλλά ακριβώς επειδή η κρίση δεν είναι συγκυριακή, ούτε κυρίως μια κρίση χρέους, χρειαζόμαστε να αναδείξουμε και τους πυλώνες μιας άλλης πολιτικής οικονομίας. Για το πως μπορεί μια οικονομία να λειτουργήσει αποτελεσματικά και δίκαια με ένα διαφορετικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, με διαφορετικά καταναλωτικά και παραγωγικά πρότυπα, με υπερεθνικές λύσεις για υπερεθνικά προβλήματα, με ένα εντελώς διαφορετικό δημόσιο τομέα. Μια τέτοια συμβολή έκανε ο Συνασπισμός με το πρόσφατο προγραμματικό του συνέδριο και την όλη συζήτηση για την οικονομία των αναγκών. Σε άρθρο μου στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού Ουτοπία έχω σκιαγραφήσει τέσσερις πυλώνες που, κατά την άποψή μου, μας δίνουν ένα μπουσουλά για το που θα θέλαμε να το πάμε, και άρα τι πρέπει να κάνουμε τώρα.

Παραθέτω ένα απόσπασμα από την τελευταία παράγραφο που προσπαθεί να βγάλει κάποια συμπεράσματα για τη σχέση ανάμεσα στο βραχυπρόθεσμο και το μακροπρόθεσμο «Η λογική των πυλώνων θα εξαρτηθεί από τους πολιτικούς και κοινωνικούς συσχετισμούς που θα διαμορφωθούν. Οι πυλώνες που παρουσιάστηκαν δεν αποτελούν ένα κυβερνητικό πρόγραμμα, αλλά μια πρόταση προς τις κοινωνικές δυνάμεις που ενδιαφέρουν την αριστερά. Μια εικόνα για το μεσοπρόθεσμο που μπορεί να αναδείξει βραχυπρόθεσμες δράσεις και παρεμβάσεις. Η δυναμική εξαρτάται από το πόσο αυτή η εναλλακτική πολιτική οικονομία μπορεί να κινητοποιήσει κινήματα με βάση τη λογική της. Πολλά σημεία αυτής της εναλλακτικής πολιτικής οικονομίας χρήζουν συζήτησης. Η αριστερά χρειάζεται να βρει μια λεπτή ισορροπία: από τη μια μεριά να συζητά για τέτοια μεσοπρόθεσμα σχήματα που μπορούν να δώσουν όραμα και στόχευση, και από την άλλη να μην αφήνει διαφωνίες σε αυτό το επίπεδο να εμποδίζουν την ενότητα των αντιδράσεων μας στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο».

Ο Ευκλείδης Τσακαλώτος είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

«Πυρηνική Ενέργεια: είναι επικίνδυνη, δεν είναι ΑΠΕ, είναι ακριβή και δεν αποτελεί λύση στο ενεργειακό πρόβλημα»

ΤΩΝ ΑΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

Χρειάστηκε ένα τσουνάμι για να ανοίξει μια ακόμη φορά σε παγκόσμια κλίμακα το θέμα της πυρηνικής ενέργειας. Δυστυχώς τα ατυχήματα του παρελθόντος (πολλά από αυτά στην Ιαπωνία) δεν υπήρξαν διδαγμα για το βαθμό επικινδυνότητας των πυρηνικών εργοστασίων ανά την υφήλιο, κίνδυνοι που απειλούν άμεσα την επιβίωση του ανθρώπου και μεγάλου μέρους της ζωής στον πλανήτη.

Απαιτούμε χρονοδιάγραμμα για την απεμπλοκή από την πυρηνική ενέργεια

Θα μπορούσε άραγε να θεωρηθεί θετικό στοιχείο η αναθεώρηση (:) των σκέψεων ορισμένων ηγετών σχετικά με την επέκταση ή έναρξη πυρηνικών δραστηριοτήτων στις χώρες τους; Δεν αρκούν οι διακηρύξεις θέλουμε πράξεις. Μια πραγματικά ουσιαστική λύση θα μπορούσε να είναι το άμεσο κλείσιμο όσων εργοστασίων είναι ανεγερμένα πριν το 1980, καθώς και για τα νεότερα να τεθεί σ' εφαρμογή ένα χρονοδιάγραμμα κλεισίματος σ' ένα εύλογο αλλά σύντομο χρονικό διάστημα. Χρειάστηκε όμως να προηγηθεί το τραγικό ατύχημα στη Φουκουσίμα της Ιαπωνίας και η έκθεση εργαζομένων, κατοίκων και φυσικά του περιβάλλοντος σε τεράστιες ποσότητες ραδιενέργειας για να εξαγγελθούν τα παραπάνω. Υπό αυτές τις συνθήκες επομένως δε μπορούμε να μιλάμε για κανενός είδους επιτυχία, αν δεν δούμε πράξεις.

Η γειτονιά μας

Ακόμη πιο ανησυχητική είναι η επιμονή χωρών της Μέσης Ανατολής να επεκτείνουν τις πυρηνικές τους δραστηριότητες αναλογιστεί κανείς και πολιτική και κοινωνική αστάθεια που επικρατεί στην περιοχή και τις καθόλου σπάνιες στρατιωτικές επιχειρήσεις που διεξάγονται εκεί. Ακόμα πιο άμεσα αφορά τη χώρα μας η αμετάκλητη απόφαση της τουρκικής κυβέρνησης να ιδρύσει εργοστάσιο πυρηνικών στα παράλια της Μικράς Ασίας σε μια αρκετά σεισμογενή περιοχή. Ο υφυπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Μανιάτης, διαβεβαίωσε πως η Ελλάδα δεν θα γίνει πυρηνική δύναμη, αλλά θα αγωνιστεί και ενάντια στις προοπτικές επέκτασης πυρηνικών δραστηριοτήτων στη Μεσόγειο (τώρα ηρέμησα!).

Ένα λοιπόν είναι το σίγουρο και τρεις λέξεις αρκούν να το εκφράσουν: Δεν θέλουμε πυρηνικά! Η πυρηνική ενέργεια ούτε Α.Π.Ε. αποτελεί, ούτε μπορεί να συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Μια πιθανή διαρροή θα μπορούσε να εκθέσει σε τεράστιο κίνδυνο τόσο τους εργαζόμενους σε αυτό, όσο και κατοίκους των γύρω περιοχών. Όμως οι κίνδυνοι εκτός από άμεσοι είναι και έμμεσοι, αφού η ρύπανση του περιβάλλοντος (αέρα, εδάφους, υπεδάφους, νερού) σε μία περίπτωση ατυχήματος επηρεάζει όχι μόνο την ίδια την περιοχή, αλλά η ραδιενέργεια ταξιδεύει προσβάλλοντας μεγάλες γεωγραφικές εκτάσεις.

Η «ειλικρινής» Ιαπωνική κυβέρνηση

Τα όσα επώθησαν τις τελευταίες μέρες από την Ιαπωνική κυβέρνηση σχετικά με την ελεγχόμενη κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι πυρηνικοί αντιδραστήρες δεν μπόρεσαν να μας πείσουν. Τα ψέματά τους φανερώθηκαν λίγες ώρες πριν ολοκληρωθεί το κείμενο αυτό. Έρευνες στην περιοχή έδειξαν ότι τα επίπεδα ραδιενέργειας στη θάλασσα και τον αέρα στην περιοχή γύρω από το εργοστάσιο της Φουκουσίμα είναι περί των 1250 φορές μεγαλύτερα από τα επιτρεπτά. Σύμφωνα

μάλιστα με το ελληνικό παρατηρητήριο πυρηνικής ενέργειας, το νέφος ραδιενέργειας έφτασε στις 28/3 και στη χώρα μας χωρίς όμως τα επίπεδα του να είναι απειλητικά. Σύντομα τα ποσοστά έπεσαν και πάλι κάτω από το επίπεδο από το οποίο μπορούν να ανικνευθούν.

Τα ΔΕΝ της πυρηνικής ενέργειας Δεν είναι Α.Π.Ε. (ανανεώσιμη πηγή ενέργειας)

Τα σημερινά γνωστά αποθέματα πυρηνικών καυσίμων με τους σημερινούς ρυθμούς κατανάλωσης επαρκούν για περίπου 50 χρόνια. Όσο θα εξαντλούνται τα αποθέματα θα οδηγούμαστε σε πιο «βρώμικα» κοιτάσματα πυρηνικού καυσίμου που θα είναι δυσκολότερο να χρησιμοποιηθούν. Η πυρηνική ενέργεια δεν συμβάλει μεν στην αύξηση των αερίων μέσα από τη λειτουργία του εργοστασίου, αλλά μέσα από την εξόρυξη και επεξεργασία της πρώτης ύλης που τροφοδοτεί το εργοστάσιο.

Δεν είναι ασφαλής

Όσο και αν εξελιχθεί η ανθρώπινη τεχνολογία η πιθανότητα ενός ατυχήματος δεν μπορεί να μηδενιστεί. Σήμερα που ζούμε την περίοδο της μεγάλης ανόδου των φονταμενταλιστικών κινήσεων και της τυφλής βίας η ύπαρξη πυρηνικών εργοστασίων σε επικίνδυνες ζώνες του πλανήτη όπως η γειτονία μας είναι άλλος ένας μεγάλος κίνδυνος.

Δεν υπάρχει λύση για τα απόβλητα

Η σημερινή «λύση» της απόθεσης τους σε βαθιές θάλασσες υποθηκεύει το μέλλον των ερχόμενων γενεών. Ενδέχεται να δημιουργήσει μελλοντικά κινδύνους μη διαχειρίσιμους. Το πυρηνικό λόμπι παίζει με τις λεπτές και εύθραυστες ισορροπίες στα θαλάσσια οικοσυστήματα. Η αποσυναρμολόγηση των πυρηνικών εγκαταστάσεων, το ρίσκο της «τροφοδότησης» της βιομηχανίας των πυρηνικών όπλων, παραμένουν και στις σημερινές συνθήκες αναταραχών και ανασφάλειας επικαιροποιούνται.

Δεν είναι φτηνή

Ο μύθος αναφέρεται στο κόστος παραγωγής της πυρηνικής ενέργειας σε σχέση με τις άλλες μορφές. Για να βγει χαμηλό το κόστος της πυρηνικής ενέργειας δεν υπολογίζεται το κόστος της διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων, ούτε και αυτό της αποσυναρμολόγησης και διαχείρισης των πυρηνικών εγκαταστάσεων μετά τη λήξη της λειτουργίας τους.

Η λύση στο παγκόσμιο ενεργειακό πρόβλημα και την κλιματική αλλαγή είναι η εκμετάλλευση του ανεξάντλητου πλούτου των ΑΠΕ. Η αποδέσμευση από την πυρηνική ενέργεια οφείλει να είναι κεντρικός στόχος της Ελλάδας, των Βαλκανίων και της Μεσογείου ως ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής που επηρεάζει την χώρα μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως πολιτικής ένωσης και ολοκλήρωσης στην οποία μετέχουμε.

Ο ενεργειακός σχεδιασμός της Ελλάδας πρέπει να δείχνει το δρόμο για δομικές αλλαγές στο σημερινό μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας, θα πρέπει να συνδυάζει επιστημονικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πολιτικές παραμέτρους. Η προστασία του περιβάλλοντος, η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, η ενίσχυση της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας προς όφελος των δυνάμεων της εργασίας μέσα από τις ΑΠΕ είναι η μόνη βιώσιμη πολιτική πρόταση.

Ο εργατικός Μάης του '36

Η εξέγερση του '36 στη Θεσσαλονίκη ξεσπά σε μια περίοδο εκρηκτική τόσο στον ελλαδικό χώρο όσο και σε διεθνές επίπεδο. Είναι η εποχή μετά τον Α' παγκόσμιο πόλεμο και μετά το κραχ του 1929 που βυθίζει τους λαούς στην πείνα και την εξαθλίωση. Το όραμα της κομμουνιστικής κοινωνίας και της ανατροπής του καπιταλισμού όμως συνεχίζει να πυροδοτεί τους αγώνες των καταπιεσμένων. Το πρώτο μισό της δεκαετίας του '30, η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από οξύτες κοινωνικοπολιτικές αντιθέσεις και αντιπαραθέσεις, που τελική κατάληξη θα έχουν την εγκαθίδρυση της δικτατορίας του Μεταξά. Το νέο σημείο ισορροπίας θα ήταν αυτό που θα προέκυπτε από το αποτέλεσμα της οξυμένης ταξικής σύγκρουσής.

Η Θεσσαλονίκη βρίσκεται στο επίκεντρο των ταξικών αγώνων. Στο πρώτο μισό του αιώνα οι κάτοικοί της είναι ένα κράμα εθνοτήτων: έλληνες, σλάβοι, τούρκοι, εβραίοι... Από το 1909, με τη Φεντερασιόν, ξεκινούν συγκεντρώσεις ενάντια στην περικοπή των απεργιών. Οι πρωτομαγιάτικες συγκεντρώσεις είναι μαχητικές και μαζικές. Το '36 η Γενική Διοίκηση είναι καθημερινά πεδίο συγκρούσεων ανάμεσα στην αστυνομία και τους απεργούς.

Στην πανελλαδική απεργία της 29ης Απριλίου του '36, οι καπνεργάτες παράλληλα με τα οικονομικά αιτήματα ζητούν συνδικαλιστικές ελευθερίες, την κατάργηση των αντεργατικών νόμων, του ιδιώνυμου και των εκτοπίσεων. Οι απεργιακές φρουρές στα καπνομάγαζα της Θεσσαλονίκης και οι ομάδες περιφρούρησης ενάντια στις επιθέσεις της αστυνομίας και των φασιστών τριεψιλιτών (η οργάνωση «Τρία Έψιλον» αποτέλεσε την πρώτη μαζική φασιστική οργάνωση) προκαλούν ανησυχία στην κυβέρνηση.

Στις 5 και 6 Μάη οι τσαγκάρηδες της Θεσσαλονίκης κατεβαίνουν σε απεργία, αλληλέγγυοι με τους καπνεργάτες. Απεργίες συμπαράστασης σε όλη τη χώρα: καρεκλάδες, εργάτριες στα υφαντουργεία, τυπογράφοι, μικρέμποροι απεργούν σε Δράμα, Σέρρες, Βόλο, Ξάνθη, Πελοπόννησο, Κρήτη.

Στις 7 Μάη κατεβαίνουν σε απεργία και οι τροχιοδρομικοί και σιδηροδρομικοί της Μακεδονίας. Οι απεργοί σε όλη τη χώρα ξεπερνούν τους 50.000. Ο Μεταξάς φτάνει εσπευσμένα στη Θεσσαλονίκη και δίνει εντολή στον διοικητή του Γ' σώματος στρατού, Ζέπο, να συντρίψει τους εργάτες.

Στις 8 Μάη, 10 χιλιάδες διαδηλωτές κατευθύνονται προς το κτίριο της Γενικής Διοίκησης. Η χωροφυλακή τους χτυπά. Ο κόσμος απαντά με πέτρες, τούβλα, ξύλα, σκάλες, μπουκάλια, καρέκλες, ακόμα και γλάστρες πέφτουν από τα μπαλκόνια των σπιτιών. Όλη η πόλη είναι αλληλέγγυα στους

εξεγερμένους που προχωρούν για να σπάσουν τις γραμμές των χωροφυλάκων. Στις συγκρούσεις αυτές τραυματίστηκαν πάνω από τριακόσιοι και εφτά από αυτούς βαριά. Οι χωροφύλακες κλείνονται στο διοικητήριο, ενώ ο στρατός αρνείται να επιτεθεί.

Ο Μεταξάς δηλώνει πως «πρέπει να σωθεί η αξιοπρέπεια του κράτους». 9 ΜΑΗ 1936. Στη βάρβαρη επίθεση της προηγούμενης μέρας ο κόσμος όχι μόνο δεν οπισθοχωρεί αλλά πυκνώνει τις γραμμές των εξεγερμένων: μυλεργάτες, αρτεργάτες, λιμενεργάτες, εργάτες πλυντηρίων, οικοδόμοι, μηχανουργοί, φοιτητές, μαθητές και νοικοκυρές κατεβαίνουν στο δρόμο. Οι στενές οικονομικές διεκδικήσεις έχουν προ πολλού ξεπεραστεί. Εναντιώνονται στο καθεστώς της τρομοκρατίας, της υποταγής και της εξαθλίωσης. Τα συνθήματα είναι: «Αίσχος στους δολοφόνους», «Κάτω η κυβέρνηση».

Η «αξιοπρέπεια του κράτους» ξετυλίγεται με τη δράση των κατασταλτικών δυνάμεων. Δολοφονούν τον αυτοκινητιστή Τάσο Τούση. Οι διαδηλωτές, κρατώντας το σώμα του νεκρού εργάτη κατευθύνονται προς την Εισαγγελία. Μπροστά στην επιμονή των εξεγερμένων, η χωροφυλακή επιτίθεται ξανά. Δολοφονεί εννιά αγωνιστές και τραυματίζει εκατοντάδες.

Οι διαδηλωτές ανασυγκροτούνται, στήνοντας οδοφράγματα, απελευθερώνουν συλληφθέντες. Οι συγκρούσεις κρατούν τέσσερις ώρες. Οι δολοφονημένοι φτάνουν τους δώδεκα.

Την επόμενη, στις 10 Μάη, 150.000 λαού κατευθύνονται στο νεκροταφείο της Ευαγγελίστριας. Οι στρατιώτες ενώνονται με τους διαδηλωτές. Την κηδεία των θυμάτων παρακολουθούν και χιλιάδες αγρότες από τα γύρω χωριά.

Οι διαδηλώσεις συνεχίζονται όλο το βράδυ. Οι στρατιώτες αρνούνται να υπακούσουν τις εντολές των ανωτέρων τους και δεν χτυπούν τους εξεγερμένους. Εκείνη τη μέρα και τη νύχτα και μέχρι τις 11 Μάη, δεν υπάρχει καμία επίσημη εξουσία στη Θεσσαλονίκη. Η Κεντρική Απεργιακή Επιτροπή, είναι η μόνη πραγματική εξουσία στην επαναστατημένη πόλη.

Οι εργάτες εξακολουθούν να κυριαρχούν στους δρόμους και να πολιορκούν τα αστυνομικά τμήματα. Οι απειλές του στρατηγού Ζέπου πέφτουν στο κενό. Έτσι, αφήνει τις απειλές για βίαιη καταστολή και καλεί τους «αρχηγούς» των εργατών για διάλογο. Τους υπόσχεται ότι θα ικανοποιηθούν όλα τα αιτήματα των απεργών, θα τιμωρηθούν οι χωροφύλακες και οι υπεύθυνοι της σφαγής, θα αποζημιωθούν οι τραυματίες, οι ανάπηροι και οι οικογένειες των νεκρών, θα αποφυλακιστούν οι κρατούμενοι κλπ. Οι εργάτες φυσικά δεν τον πίστεψαν. Αντίθετα, οι εκπρόσωποι της Καπνεργατικής Ομοσπονδίας και του Εργατικού Κέντρου αποδέχονται τις υποσχέσεις του Ζέπου. Ακούστηκαν μερικές φωνές διαμαρτυρίας, αλλά γενικά το πλήθος πειθάρχησε.

Την ίδια νύχτα όλη η πόλη είχε καταληφθεί από χωροφύλακες με πολυβόλα. Έτσι, μέσα στις συνθήκες της υποχώρησης μπορεί δίχως φόβο να χρησιμοποιηθεί και ο στρατός. Μια ολόκληρη μεραρχία είχε μεταφερθεί από τη Λάρισα (την ώρα που ο Ζέπος κέρδιζε χρόνο με τις «συνομιλίες»), στο λιμάνι έχουν καταπλεύσει πολεμικά πλοία. Κι ύστερα έρχονται οι μαζικές συλλήψεις, τα κρατητήρια γεμίζουν από εργάτες και ακολουθούν φυλακίσεις και εκτοπίσεις. Φυσικά, καμιά από τις υποσχέσεις του αρχηγού Ζέπου δεν πραγματοποιήθηκε.

Η γενική απεργία κηρύσσεται για τις 13 Μάη, όταν όλα πια έχουν κριθεί.

Από εδώ, όπως ήταν αναπόφευκτο, το κίνημα γνωρίζει την ήττα. Οι μάζες αποθαρρύνονται, απογοητεύονται, σκύβουν ξανά το κεφάλι. Μια απεργία και μια διαδήλωση στο Βόλο, ήταν μια τελευταία αναλαμπή της πυρκαγιάς που έσβηνε. Έτσι προετοιμάζεται το κοινωνικό έδαφος για τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου.

Ένας απ' τους πιο λαμπρούς σταθμούς στα πρώτα βήματα του κομμουνιστικού κινήματος, ήταν αναμφίβολα η Κομμούνια του Παρισιού. **Επρόκειτο για την πρώτη ιστορικά επιτυχημένη, αν και βραχύχρονη, προλεταριακή επανάσταση** κι επειδή ένα από τα πιο σημαντικά όπλα του σύγχρονου κινήματος είναι το παρελθόν του, θα είχε ενδιαφέρον να ριζώσουμε μια σύντομη ματιά στα γεγονότα της Παρισινής Κομμούνιας.

Απ' την ήττα στην εξέγερση

Τον Ιούλιο του 1870, ο αυτοκράτορας της Γαλλίας Ναπολέων ο Γ', οδήγησε το λαό του σε έναν ανούσιο πόλεμο με την Πρωσία, για τον οποίο οι στρατηγοί του διατυμπάνιζαν τη βέβαιη νίκη της Γαλλίας. Η χώρα, εν τέλει, ηττήθηκε και ο Ναπολέων παρέδωσε το Σεπτέμβριο στους Πρώσους ένα στράτευμα, αποτελούμενο από 80.000 άνδρες. Το Παρίσι, ωστόσο, δεν είχε τεθεί υπό την ολοκληρωτική κατοχή των πρωσικών δυνάμεων καθώς ο παριζιάνικος λαός, αντέχοντας στην πολιορκία μηνών, έχει κατορθώσει να περιορίσει τους Πρώσους σε μια μικρή περιοχή της πόλης. **Στις 3 του Σεπτεμβρίου ο λαός του Παρισιού ξεγειρείται και κατευθύνεται αποφασιστικά προς το «Παλέ- Βουρβόν», το κτίριο όπου συνεδριάζει η Εθνοσυνέλευση, απαιτώντας μέσων συνθημάτων την ανατροπή της μοναρχίας.** Στις 4 Σεπτεμβρίου, υπό το βάρος της λαϊκής εξέγερσης, οι βουλευτές αναγκάζονται να διακηρύξουν την εκθρόνιση του αυτοκράτορα και να ανακηρύξουν τη δημοκρατία. Αναδεικνύεται προσωρινή κυβέρνηση, που ονομάζεται «κυβέρνηση εθνικής άμυνας», με πρόεδρο τον Αδόλφο Θιέρσο.

Η κυβέρνηση όμως δρομολογούσε τη συνθηκολόγηση με τους Πρώσους, γεγονός που προκάλεσε την αντίσταση του παριζιάνικου λαού. «Καλύτερα να καθούμε κάτω από τα ερείπια του Παρισιού παρά να συνθηκολογήσουμε», έλεγε ένα σύνθημα των ημερών. **Την 1η Γε-**

νάρη 1871, συστήνεται η «Επιτροπή των Οδοφραγμάτων». Ο λαός, εργαζόμενοι, απλοί πολίτες αλλά και στρατιώτες του γαλλικού στρατού, αποφασίζουν να οργανώσουν μόνοι τους την άμυνα της πόλης, στήνοντας τη δική τους πολιτοφυλακή και φτιάχνοντας οδοφράγματα. Στις αρχές Μαρτίου ο οπλισμένος λαός ιδρύει τη δική του Εθνοφρουρά. Η κυβέρνηση του Θιέρσου, αντιλαμβανόμενη τους κοινωνικούς και ταξικούς κλυδωνισμούς που συνεπαγόταν η αυτοοργάνωση του παριζιάνικου λαού, αποφάσισε να σταματήσει αυτή την εξέλιξη. Καθώς όμως ένα μεγάλο μέρος των στρατιωτών του Παρισιού τάχθηκε με το μέρος της λαϊκής Εθνοφρουράς, στάθηκε αδύνατη η κατάπνιξη της επανάστασης. Η κυβέρνηση και ο στρατός της, υποχώρησαν στις Βερσαλλίες και κήρυξαν τον πόλεμο στις δυνάμεις που κρατούσαν το Παρίσι.

Η εξουσία που καταργεί τον εαυτό της

Στις 26 Μαρτίου το Παρίσι εξέλεξε καινούριο δημοτικό συμβούλιο, με πρόεδρο το Λουί Ογκίστ Μπλανκί, ο οποίος ήταν φυλακισμένος από την κυβέρνηση, ενώ στις 28 Μαρτίου η Κεντρική Επιτροπή της Εθνοφρουράς παραδίνει την εξουσία στο δημοτικό συμβούλιο και η Παρισινή Κομμούνια ξεκινά την πορεία της. Φυσικά η Κομμούνια δεν έμεινε μόνο στην οργάνωση της λαϊκής πολιτοφυλακής. Ένα πρωτόφαντο κοινωνικοπολιτικό πείραμα άρχισε να εκτυλίσσεται εκείνες τις μέρες στο Παρίσι. Άμεσα, ελήφθησαν τα πιο ριζοσπαστικά μέτρα υπέρ των εργατών: πάγωμα των τιμών στα ενοίκια κατά τη διάρκεια του πολέμου, αναβολή της υποχρέωσης καταβολής των χρεών για τα αδύναμα λαϊκά στρώματα, απαγόρευση στα ενεχυροδανειστήρια να πουλούν αγαθά καθώς οι εργάτες κατά τη διάρκεια του πολέμου είχαν βάλει ενέχυρο τα εργαλεία τους, διαχωρισμός κράτους-εκκλησίας με κρατικοποίηση της εκκλησιαστικής περιουσίας, παραχώρηση σύνταξης στα παιδιά των νεκρών στρατιωτών από τον πόλεμο, καθιέρωση του 10ωρου στην εργασία, εξίσωση των μισθών των υπαλλήλων με επιβολή ανώτατου ορίου. Ακόμα, είναι σημαντικό ότι τα μέλη των πολιτικών οργάνων της Κομμούνιας λάμβαναν τους ίδιους μισθούς με τους απλούς εργάτες. **Κατά αυτόν τον τρόπο, η Παρισινή Κομμούνια προσπάθησε για πρώτη φορά στην ιστορία, να κάνει πράξη το όραμα για μια κοι-**

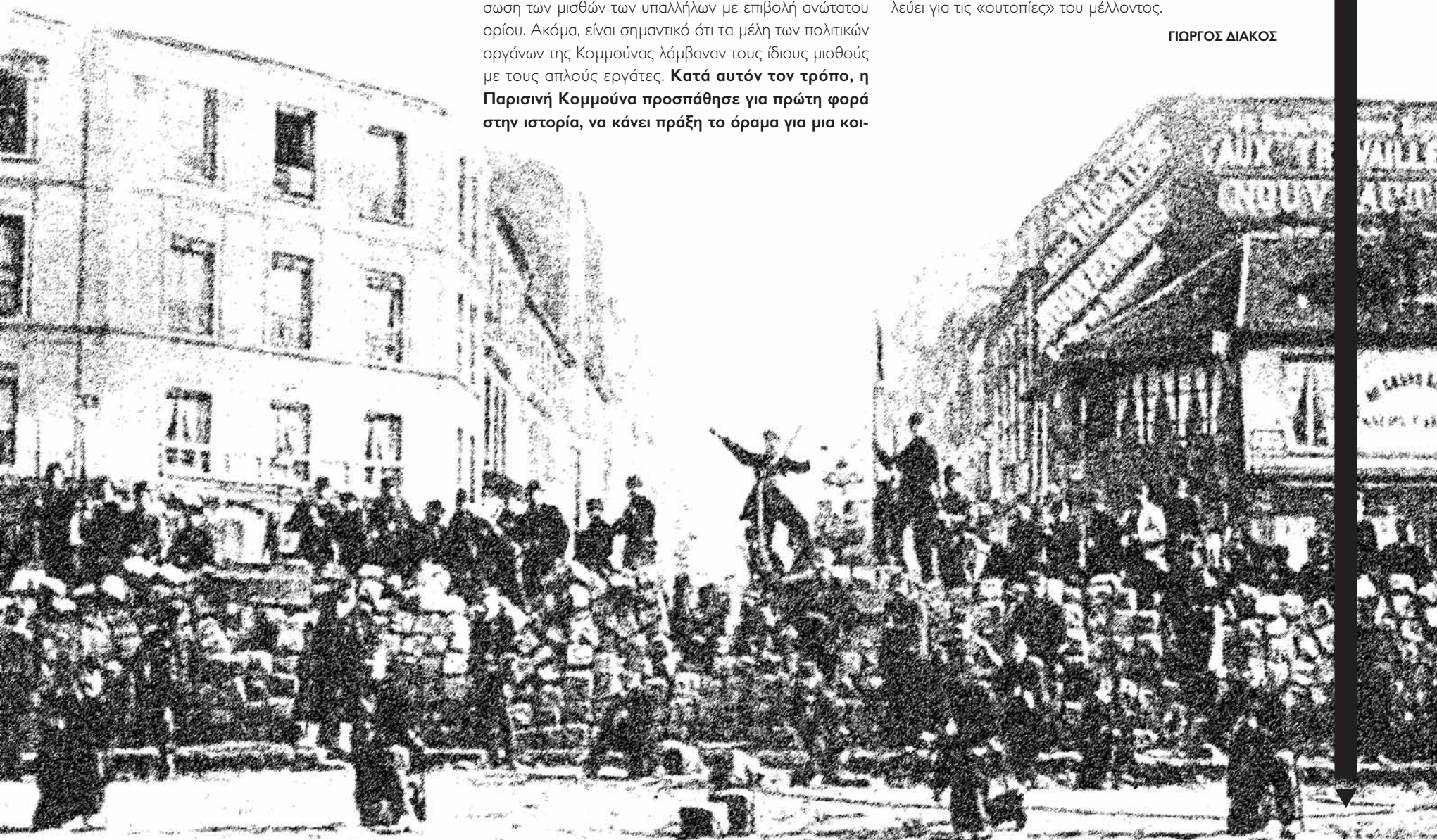
ωνία χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

Ο παλιός κόσμος αντεπιτίθεται

Η αυτόνομη κομμουνιστική νησίδα που άρχισε να δημιουργείται στο Παρίσι (αλλά και σε μια σειρά από άλλες πόλεις της γαλλικής υπαίθρου), δεν επρόκειτο να αφεθεί έτσι από τις αστικές δυνάμεις των Βερσαλλιών που οργάνωναν την αντεπίθεσή τους. Ο στρατός των Βερσαλλιών επιτέθηκε στο Παρίσι στις 2 Απριλίου και από τότε η πόλη βρισκόταν υπό συνεχή βομβαρδισμό. **Όσοι Κομμουνάροι (μέλη της Κομμούνιας) αιχμαλωτιζόνταν, εκτελούνταν αμέσως.** Ο στρατός σταδιακά απέκτησε πλεονέκτημα, με αποτέλεσμα να διακόψει κάθε διαπραγμάτευση με το Παρίσι. Το τείχος της πόλης καταλήφθηκε στις 21 Μαΐου, αλλά η σκληρότερη αντίσταση σημειώθηκε στις ανατολικές εργατικές συνοικίες, όπου οι οδομαχίες συνεχίστηκαν για οκτώ ακόμα ημέρες, διάστημα που έμεινε στην ιστορία ως η «Ματωμένη Βδομάδα». **Κατά τη διάρκεια των άγριων συγκρούσεων, υπολογίζεται ότι σκοτώθηκαν περίπου 30.000 Κομμουνάροι Παριζιάνοι, αν και ο αριθμός είναι μάλλον πολύ μεγαλύτερος.** Οι τελευταίοι 147 Κομμουνάροι εκτελέστηκαν το απόγευμα της 28ης Μαΐου στο νεκροταφείο Περ Λασέζ όπου είχαν οχυρωθεί, σε ένα σημείο που σήμερα είναι γνωστό ως Τείχος των Κομμουνάρων. Από τους εναπομείναντες Κομμουνάρους άλλοι φυλακίστηκαν, άλλοι εκτελέστηκαν ή εξορίστηκαν στη Νέα Καληδονία. Σύντομα κατεπνίγησαν και οι κομμούνες των άλλων γαλλικών πόλεων (Σαιντ Ετιέν, Λε Κροζό, Μασσαλία), ενώ το Παρίσι παρέμεινε υπό στρατιωτικό νόμο για ακόμα πέντε χρόνια.

Η Κομμούνια του Παρισιού αποτέλεσε το πρώτο πείραμα εργατικής δημοκρατίας και έγινε σύμβολο για όλα τα επόμενα επαναστατικά εγχειρήματα του 20ου αιώνα. Σήμερα, η Κομμούνια μπορεί να εμπλουτίσει το όραμα μιας αριστεράς που αρνείται να κλείσει τέτοια γεγονότα στο χρονοντούλαπο της ιστορίας και συνεχίζει να παλεύει για τις «ουτοπίες» του μέλλοντος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΙΑΚΟΣ

Η ελευθερία της Γερμανός Α.Ε και οι μπάμιες της Καιτούλας

Τουλάχιστον όλοι συμφωνούμε σε αυτό. Ή σχεδόν όλοι, διότι μερικοί βρίσκουν ότι η διαφήμιση του «Γερμανού» με τον σύζυγο, οποίος επιστρέφει τη σύζυγο στη μαμά της «αφόρητη, απείρακτη και με την συσκευασία της» διότι του μαγειρεύει συστηματικά μπάμιες για μεσημεριανό, δεν έχει σεξιστικό περιεχόμενο. Ωστόσο, σκοπό μας δεν αποτελεί η διαμάχη περί του περιεχομένου και της ερμηνείας του, **εφόσον το ουσιαστικά επίδικο είναι αν καταρχήν το ΕΡΣ μπορεί να διακόψει την προβολή μιας διαφήμισης, η οποία προσβάλλει ευθέως μια ολόκληρη κοινωνική κατηγορία που υπόκειται σε καταπίεση, τις γυναίκες.**

Κεντρικό επιχείρημα υπέρ της ελευθερίας του λόγου, καταγόμενο από την σκέψη του Τζ.Στ.Μίλλ, είναι πως μόνο μέσα από τον προκλητικό και επιθετικό πολιτικό λόγο μπορεί να διασωθεί η δημοκρατία, κυρίως, από την τυραννία των πλειοψηφιών. Ωστόσο, δεν έχουν όλα τα μέλη της κοινωνίας την ίδια πρόσβαση στον πολύτιμο τηλεοπτικό χρόνο για να προπαγανδίσουν τις απόψεις τους, καθώς οι ραδιοσυχνότητες αποτελούν προνομιακό πεδίο παρέμβασης των επιχειρήσεων, για οικονομικούς κυρίως λόγους. Δεν είναι εμφανώς τόσο απλό όσο το «όποιος έχει χαρτί, ή σε όποιον επιτρέπει ο ιδιοκτήτης του χαρτιού, μπορεί να γράψει ελεύθερα». Συνεπώς, η διαφήμιση έχει δημιουργηθεί πρωτίστως για την αύξηση των πωλήσεων των εταιρειών, και το πρώτο της μέλημα δεν είναι η διατύπωση ιδεών άξιων προσοχής, αλλά η υιοθέτηση φτηνών στερεότυπων, τις περισσότερες φορές σεξιστικών και ρατσιστικών, που μιλάνε καλύτερα στον μέσο τηλεθεατή και τα βιώματα του (να μην ξεχνάμε ότι ζει σε μια νέα-πατριαρχική κοινωνία). **Συνεπώς ει-**

σερχόμαστε στη λογική ενός κυκλικού συστήματος, το οποίο αναπαράγει τις υπάρχουσες εξουσιαστικές δομές και ανατροφοδοτεί – διαπαιδαγωγεί την κοινωνία με εικόνες αντικειμενοποίησης και καταπίεσης της γυναίκας. Εν κατακλείδι, είναι μάλλον προβληματικό να μεταχειριζόμαστε μεγάλες α.ε όπως ο «Γερμανός», ως άτομα τα οποία μέσω της διαφήμισης αιτούν την είσοδο στα fora του πολιτικού διαλόγου, και όχι μια επιχείρηση, που επιδιώκει να πουλήσει κινητά πάνω τον εξευτελισμό της γυναίκας.

Ελευθερία του λόγου ή ελευθερία της διαφήμισης;

Η τόσο αβίαστη ταύτιση ελευθερίας του λόγου και ελευθερίας της διαφήμισης (commercial speech) γεννά πολλά ερωτηματικά, για αυτούς που προστρέχουν να την κάνουν. Ακόμη και στην αμερικάνικη φιλελεύθερη σκέψη, της οποίας ακρογωνιαίος λίθος αποτελεί η ελευθερία του λόγου, υπάρχει έντονη διαμάχη σχετικά με τον διαφορισμό αυτών των εννοιών, την οποία οι θιασώτες την γενικότατης ελευθερίας του λόγου, στα καθ' ημάς, δεν βρίσκουν τον λόγο καν να υπονοήσουν, είτε γιατί την αγνοούν(!), είτε γιατί την αποκρύπτουν καθώς η υιοθέτηση της εξίσωσης οδηγεί σε λογικές ασυνέπειες ακόμη και για την φιλελεύθερη παράδοση. **Η διαφήμιση του Γερμανού δεν διαδραματίζεται εν κενώ, αλλιώς θα ήταν παντελώς ακατανόητη. Υιοθετεί- τραβώντας τα προφανώς στα άκρα- σεξιστικά στερεότυπα διαθέσιμα στην κοινωνία, με μοναδικό σκοπό το κέδρος.** Είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς πως μια τέτοιου είδους δραστηριότητα αιτείται της ίδιας προστασίας με τη διατύπωση μια πο-

λιτικής αντίληψης, ακόμα και της απεχθέστερης.

Το θέμα όμως δεν είναι τόσο ο φιλελευθερισμός και οι αντιφάσεις του, όσο η στάση της Αριστεράς απέναντι σε τέτοια γεγονότα. Τις μέρες που ακολούθησαν την προβολή του επίμαχου σποτ και τις αντιδράσεις όσων θεωρούσαν ότι το αίτημα για απόσυρσή του ήταν «πλήγμα στη δημοκρατία» και «υστερία των φεμινιστριών», η στάση όσων αρχικά ζητούσαν την απόσυρση κινήθηκε απ την αμηχανία μέχρι τη (σιωπηρή) ενσωμάτωση της φιλελεύθερης ρητορικής. Γεγονός που αν μη τι άλλο δείχνει ότι δεν αρκεί να συγγράψεις και να υπογράψεις μια καταγγελία, για να υπερασπιστείς μέχρι τέλους τον αγώνα κατά της πατριαρχίας και κατά της εκμετάλλευσής της από τον καπιταλισμό.

Το χαμένο (;) παιχνίδι του αριστερού φεμινισμού

Το χειρότερο μάλιστα είναι ότι αυτή η αμηχανία της Αριστεράς να παλέψει ενάντια στα επιχειρήματα που δεν βλέπουν καταπίεση των γυναικών αλλά χιούμορ δεν είναι τυχαία. Όσο και αν θέλουμε να βαυκαλιζόμαστε με τσιτάτα της ότι ο φεμινισμός και ο αντισεξισμός είναι δομικά χαρακτηριστικά του κομματιού της Αριστεράς στην οποία εντασσόμαστε, απλά εθελουφλούμε. Καλώς η κακώς το μωβ σημαϊκό στο σημά του Σύριζα είναι περισσότερο μια ευχή, μια επιθυμία παρά δηλωτικό των πολιτικών προτεραιοτήτων του συμμαχικού μας σχήματος. Η πολιτική αριστερά δεν έχει ως συγκροτητικό της στοιχείο την πάλη κατά της πατριαρχίας, αλλά την νίκη των δυνάμεων της εργασίας πάνω σ αυτές του κεφαλαίου που εν τέλει θα οδηγήσει στην εξάλειψη των τάξεων. Γι αυτό το λόγο αν επαφίομαστε σε μια αυτόματη ενασχόληση με αυτά τα ζητήματα ως πρακτική απόληξη μιας υποτιθέμενης επί της αρχής ευαισθησίας, απλά θα παραμείνουμε άπρακτες-οι. Επιπλέον, είναι μεν λυπηρό αλλά οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει στην Ελλάδα οργανωμένο φεμινιστικό κίνημα που να επιβάλει στο πολιτικό σύστημα, άρα και στην Αριστερά μια σχετική συζήτηση και κινητοποίηση. Οι σχετικές συζητήσεις περιορίζονται είτε σε καθαρά ακαδημαϊκό επίπεδο, είτε σε ορισμένες οργανώσεις με ποικίλη, αλλά πάντως όχι καταλυτική επιρροή είτε στα αναιμικά τμήματα γυναικών/ φύλου των πολιτικών κομμάτων. **Πέρα απ αυτό, και στο βαθμό που η ένταξη στην αριστερά δεν ακυρώνει αυτόματα την έγκληση απ την κυρίαρχη ιδεολογία, δεν είναι σπάνιο φαινόμενο ακόμα και εντός της αριστεράς να μην αναγνωρίζεται καν η ύπαρξη σχετικού προβλήματος ή να θεωρείται ότι με την εισαγωγή της ποσόστωσης σε κάποια απ τα όργανα το οποίο πρόβλημα έχει λυθεί.** Παρ' όλα αυτά, το ζήτημα οφείλει να μπαίνει στη συζήτηση της δικής μας αριστεράς. Κατ' αρχήν, ως ζήτημα συμφερόντων τόσο των γυναικών, των lgbtq αλλά και των ετεροφυλόφιλων ανδρών στο βαθμό που τα σεξιστικά στερεότυπα επιδρούν και πάνω τους με καταλυτικό και τρόπο. Επιπλέον, γιατί η ηγεμονία εντός του (όποιου) φεμινιστικού κινήματος και φεμινιστικού προβληματισμού θα επηρεάζει τις διεκδικήσεις, τα μέσα και το μέλλον του. Αν η Αριστερά παραιτηθεί απ την προσπάθεια να είναι ισότιμος συνομιλητής του φεμινισμού, παραχωρεί ένα ολόκληρο πεδίο κοινωνικής σύγκρουσης στο νεοσυντηρισμό και το φιλελευθερισμό.

ΛΙΝΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΝΤΙΝΑ ΤΖΟΥΒΑΛΑ

Κρατικές επιχορηγήσεις για τα θέατρα: ο πολιτισμός σε «διαβούλευση» στο e - government

#48
ΜΑΪΟΣ 2011

Την 15η Μαρτίου ολοκληρώθηκε, έπειτα από 18 ημέρες, η δημόσια διαβούλευση του νέου θεσμικού πλαισίου για τις θεατρικές επιχορηγήσεις. Αποκαλείται «δημόσια» γιατί έλαβε χώρα στον διαδικτυακό τόπο e - government και όλως παραδόξως με το ίδιο ακριβώς επιχείρημα χαρακτηρίζεται και «διαβούλευση».

Η διαδικασία αυτή προέκυψε ως απάντηση του Υπουργού Πολιτισμού κ. Παύλου Γερουλάνου στις πρωτοβουλίες της Κίνησης Μαβίλη <http://kinisimavili.blogspot.com/>, μιας αυθόρμητης συνάντησης καλλιτεχνών όπως περιγράφεται από τους ιδρυτές της. Οι καλλιτέχνες απηύθυναν στον Υπουργό μια ανοικτή επιστολή μομφής σχετικά με την πολιτιστική πολιτική του Υπουργείου για το ερευνητικό θέατρο. Η επιστολή προσυπογράφεται στο σύνολο από 384 καλλιτέχνες και εργαζόμενους στο χώρο της τέχνης και αποτυπώνει μια οξεία κριτική της κρατικής πολιτικής για το θέατρο. Σύμφωνα με το κείμενο που εστάλη στον υπουργό, η πολιτική που ακολουθείται από τους θεσμούς απαξιώνει το «ερευνητικό πειραματικό θέατρο», αφήνοντας στην «τύχη της», την πιο σημαντική πηγή ανανέωσης της θεατρικής καλλιτεχνικής δημιουργίας που υπάρχει στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή.

Κύρια απαίτηση των καλλιτεχνών είναι η διαμόρφωση μιας στοιχειώδους και συνεκτικής πρότασης για την κρατική πολιτιστική πολιτική, ξεκινώντας με τη συνολική επανεξέταση του θεσμού των κρατικών επιχορηγήσεων. Με τις θέσεις τους έθιξαν κυρίως τα ζητήματα της συνέπειας, της αποτελεσματικότητας και ειδικότερα της διαφάνειας στη διαδικασία διανομής των θεατρικών επιχορηγήσεων. Οι καλλιτέχνες ζήτησαν επίσης από τον υπουργό τη δημοσιοποίηση της διαδικασίας επιλογής των παραγωγών που τελικά επιχορηγούνται, ενώ πρότειναν την συνολική επανεξέταση των κριτηρίων επίδοσης τους.

Επιτροπή αντί σχεδίου

Στα αιτήματα της Κίνησης Μαβίλη το Υπουργείο απάντησε με τη σύσταση τριμελούς Επιτροπής, η οποία διαμόρφωσε ένα κείμενο - «πρόταση» -, που στη συνέχεια τέθηκε σε διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση στο e - government. Το κείμενο της Επιτροπής, παρόλο που θίγει με αρκετή σοβαρότητα το ζήτημα της ανάγκη διεύρυνσης των νομικών μορφών των επιχορηγούμενων φορέων καθώς και την αντιμετώπιση - (σε επίπεδο επιχορήγησης) - του πληθωρισμού των θεατρικών σχημάτων και έργων, με επιμέλεια αποφεύγει να επιλύσει το ζήτημα του φορέα αξιολόγησης των «υποψήφίων» σχημάτων ή οργανισμών, υποβαθμίζοντας επιδεικτικά το θέμα που ανέδειξε ως κεντρικότερο όλων η πρωτοβουλία Μαβίλη. Επιπλέον, ασχολείται επιφανειακά με αιχμηρά ζητήματα όπως η ανεύρεση θεατρικής στέγης, η κινητικότητα των καλλιτεχνικών έργων και η αποκέντρωση των πολιτιστικών δράσεων.

Τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ σε κίνδυνο

Από την άλλη, την ίδια στιγμή που συμβαίνουν αυτά, το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού μπροστά στο αδιέξοδο που δημιουργείται με τις επιχορηγήσεις, αφού πράγματι τα χρήματα είναι λιγοστά και οι ανάγκες αρκετές, επανεξετάζει τη λειτουργία των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ), αποστέλλοντας μάλιστα, στις κατά τόπους διευθύνσεις τους, αίτημα ετήσιου οικονομικού και διοικητικού τους απολογισμού.

Οπωσδήποτε, η αναδίπλωση του υπουργείου απέναντι στο θεσμό των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ, αποτελεί σύμπτωμα της γενικότερης τάσης συρρίκνωσης της κρατικής χρηματοδότησης, με το πρόσχημα της κρίσης, επίσης όμως, δείχνει, ότι η κατανομή των διαθέσιμων πόρων στο χώρο του πολιτισμού είναι μάλλον άνιση και πιθανότατα όχι αποτελεσματική ως προς το θέμα της ιεράρχησης των προτεραιοτήτων και των αναγκών που πρέπει να καλυφθούν.

Προκλητικότερη όλων πάντως παραμένει η επιλογή της υποβολής του θέματος σε δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση, ως απάντηση σε μια επίσημη και συγκροτημένη πρόταση από μέρους των επαγγελματιών του χώρου των παραστατικών- (και όχι μόνο) - τεχνών. Η επιλογή αυτή, εκτός του ότι έχει χαρακτήρα πολιτικής επικοινωνίας του εντυπωσιασμού, αναδεικνύει, επίσης, την έλλειψη συγκροτημένης πολιτικής πρότασης για την πολιτιστική διαχείριση στην Ελλάδα καθώς και την απουσία των αισθητικών «αντανακλαστικών», από την πλευρά των φορέων σχεδιασμού της, ιδιαίτερα απέναντι σε θέματα καλλιτεχνικής πρωτοπορίας και καινοτομίας. **Πρωτίστως όμως, καταδεικνύει την αδιαφορία του Υπουργείου απέναντι στα ειδικά αιτήματα και τις ανάγκες του θεατρικού χώρου,** των οποίων τη μορφή και την έκταση μονάχα οι δημιουργοί με τη επαγγελματική τους εμπειρία και την ειδική τους γνώση είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται.

Με τη στάση αυτή οι θεσμικοί φορείς εκδήλωσαν την αδιαφορία και την έλλειψη σεβασμού απέναντι στους καλλιτεχνικούς δημιουργούς. Επίσης, αναδείχτηκε ξεκάθαρα το πρόβλημα της αδυναμίας αποτίμησης, από πλευράς εκείνων που διαμορφώνουν την πολιτική για τον πολιτισμό στη χώρα, ενός ευρέος φάσματος ζητημάτων που επηρεάζουν την ποιότητα και την πρόοδο της καλλιτεχνικής παραγωγής εν γένει.

Όπως φαίνεται, και στην περίπτωση του πολιτισμού, η οικονομική ύφεση χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για έναν «επιλεκτικό» οικονομικό εξορθολογισμό. Το πιο δυσάρεστο όλων όμως είναι, ότι οι προωθούμενες «επιλεκτικές» πολιτικές «λιτότητας» για τον πολιτισμό αναπόφευκτα θα οδηγήσουν σε ακόμη μεγαλύτερη συγκέντρωση των, έτσι κι αλλιώς, ελάχιστων πόρων σε μετρημένους στα δάχτυλα καλλιτεχνικούς οργανισμούς και σχήματα, αφήνοντας μεγάλο μέρος των διαθέσιμων καλλιτεχνικών δυνάμεων εντελώς αναξιοποίητο.

ΓΙΑΛΕΝΑ ΚΛΕΙΔΑΡΑ
ΑΛΙΚΗ ΚΟΣΥΦΟΛΟΓΟΥ

Για να δεις τ'αστέρια πρέπει να σηκώσεις κεφάλι

Αγωνιζόμαστε
για την ανατροπή
μνημονίου-
κυβέρνησης-τρόικας

Να υπερασπιστούμε
το δημόσιο
και δωρεάν Πανεπιστήμιο

Όχι στο νόμο
Διαμαντοπούλου

Δε θα γίνουμε
η γενιά χωρίς μέλλον!

